

MAGYAR LAPOK

XIII. évfolyam, 118 (3564) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12-27.

Jöjj Teremtő Lélek!

A pünkösdi tűz a Szentlélek tüze, mely az égből szállt alá, sohasem hamvadhat el, mert nem szabad elhamvadnia. Új, meg új lobbanásokban változatos, ragyogó színekben kell kigyulnia s éppen nekünk, magyaroknak. Erre nagy szükségünk van. Mert mikor kellene inkább a Teremtő Lélek, ha nem éppen a romokba dülő, de egyben újjászülető mának?

A pünkösdi lélek nekünk is tüzet ad az életre. De ha ad, biztos, hogy munkára, küzdelemre, harcra adja. Emberek, kikben eszmék s az alkotni vágyás szünetelje ég, csakis küzdelem, harciasak, tevékenyek lehetnek. A lélek nem pihen. Mozgat, kavár, — még ha néha vihar lesz is belőle. Tesz, dolgozik, alakít, teremt. A nyugalom, a feladás, a lemondás nem a lélek tulajdonsága, hanem a lélektelelenségé.

Az újjászületett embert a Szentlélek nem a paradicsomba, hanem a porondra állítja. Tetézi kegyelmét azzal, hogy munkát, feladatot ad neki, melyet el kell végeznie: s ellenségeket, melyeket le kell győznie. Ha nincs ellenség, nem fejlődik az ember. Példa rá az ősegyház. A Szentlélek a keresztvívőből, helyesebben a keresztvívőből alig emelte ki, a csecsemő mellé nevelőit az üldözöt állította. Zsengőségéből így fejlődött hamar. A harc, a szenvedés nevelte nagyvá. Nem lehet kivétel e törvény alól mai életünk sem. A mának harca és szenvedése neveli majd nagyvá a magyart.

Ennyire szereti a Lélek a harcot s munkát. Ellenségeket támaszt — kegyelemből. Megesik a szíve a rothadt vízeken s felhőszakadást zúdít rájuk. Utálja a lép bekéjét keresztény nemzeti életünk mezején s egészséges életet teremt ma is. — még erőszak árán is.

Petyhüdség, fásultság, hanyatlás volt és van bennünk is elég. De a pünkösdi Lélek végre is felvívja szemünket. S ezért eltölt borzalommal és szegénnyel. Borzalommal, hogy elveszünk, ha küzdeni s dolgozni nem sietünk. Szegénnyel, — nehogy raját hibánkból, gyávaságunk s elhetetlenségünk miatt vesszünk el. Ez a két érzés kell a Léleknek. Mihelyt borzadunk s szegénykezünk, mindjárt kezünkbe nyomja a fegyvert és biztat, hogy küzdjünk. Mert a keresztény embernek csak harc és küzdelem kell, hogy erőssé és nagyvá legyen.

S e harcba bele kell állnia mindannyajunknak különbség nélkül. Lelkes hívő mindegyikünk lehet, sőt kell is lennünk, mert Lélekből születünk. Hősnek illik lennünk mégpedig éppen ma, hisz tüzzel keresztelkedtünk. Egyesítsük a küzdelemben a hazamentés aggodalmait a kereszténység védelmével. Egyenlítsük ki benne az

Anglia egyedül felelős a polgári lakosság elleni légi terrorért

Könyv, mely az angol sajtó jelentései alapján bizonyítja megdönthetetlen tényekkel Anglia bűnösségét

Bécsből jelentik: (MTI) A napokban jelent meg a második kötete annak a könyvsorozatnak, amelyet a nemzeti újságíró szövetség kutatójára és előmozdítására alakult intézete ad ki. A könyv címe „Az angol hírszolgálat mára tolja a légiháborúért a felelősséget”. A könyv szerzői: Gerhardt Habermacher és Walter Koerber magának az angol sajtónak a légiháborúról szóló jelentései felsorolásával, szinte tudományos pontossággal mutatják ki, hogy a légiháboru elfajulásáért kizáróan az angolszászok felelősek.

Kétségtelenül bebizonyított tény, hogy ebben a háborúban megindult légiháboru első polgári áldozata egy dán nő volt, aki 1939 szeptember 4-én Esbjerg ellen intézett angol légitámadás áldozata lett. Az angol hírszolgálat igyekezett ezt a hadüzenetet követő napon végbement támadást, amelyet egy békés város ellen intézett agyonhallgatni. Német területre 1940 január 12-én estek az első bombák, még pedig egy Sylt sziget ellen intézett támadás alkalmával a Westerland melletti településre. Akkor még Németország semmiféle támadást sem intézett Anglia

ellen. A németek első ízben 1940 március 16-án intéztek légitámadást Anglia ellen, de akkor sem polgári célokat, hanem a Scapa Flow melletti angol hajóhadat támadták. Amikor március 26-án az angolok újabb támadást intéztek Sylt ellen, Chamberlain az alsóházban a támadást úgy állította be, mint megtorlást Scapa Flowért, sőt azt állította, hogy a németek Scapa Flownál megkezdték a szárazföld elleni légiháborút, holott angol jelentés maga ismerte be, hogy a támadásoknál mindössze egyetlen angol polgár vesztette életét, az is azért, mert a kiváncsiak tömegestül tödültek a kikötőbe, hogy szemtanúi legyenek a látványosságnak.

Ugyanek az angolok intéztek első ízben fedézetű fegyverrel támadást a polgári lakosság ellen, mégpedig Mymindagan dán város ellen, ahol 5 ártatlan ember esett áldozatul a támadásnak. A tulajdonképpeni háboru a védtelen lakosság ellen olyan helyeken, ahol semmiféle katonai célpont nincs, 1940 április 22-re virradó éjszaka a Sylt szigetén levő Wenigstadt nevű fürdőhely és a Schleswig-holsteini Heyde városok elleni támadásokkal indították meg.

többé kétségbe — írja többek között a miniszter — hogy az ellenséges légi terror célja csaknem kizárólag az, hogy megtörje a német polgári lakosság szellemét. „Döntések romba a nagy városokat és szétzúzóttak vele a háborus akaratot” — írta 1939-ben egy angol légügyi szakértő. A brit légi hadviselésnek ez az irányzata azóta sem módosult. A Londonban megjelenő News Chronicle azt írta: Amellett vagyunk, hogy Németországban minden előnyt ki kell irtani; férfit, nőt és gyermeket, madarat és rovarot. Egyetlen fűszálat sem hagyunk nőni.

Nem kevésbé nyersen nyilatkoztak az északamerikai újságok sem. Eddig lemondunk arról — folytatta a miniszter — hogy ezeket a legaljasabb kifejezéseket, amelyek mind egyesek felhívásnak tekintendők nők és gyermekek legyilkolására, a német nép tudomására adjuk, mert attól kellett tartanunk, hogy e cinizmus láttára a német nép az önszegélyhez nyul és a lelőtt ellenséges repülőgépekből leugrott repülőökön ugyanilyen megtorlással él. Azóta azonban az angolszász repülőök az utóbbi hetekben városaink lakott részeinek válogatás nélküli bombázásával rátértek arra, hogy nyíltan és közvetlenül, a háboru nemzetközi törvényeinek még látszólagos tiszteletbentartásával sem törődve, támadják a német polgári lakosságot, amelyet lőnek és hidegvérrel gyilkolnak. Ennek már semmi köze a háboruhoz, ez már egyszerű gyilkosság.

Ugylátszik, aligha lehetséges, hogy német rendőrséget és véderőt használjunk fel majd a német nép ellen, ha úgy bánik a gyermekgyilkosokkal, ahogyan megérdemlik.

Mindig az volt az óhajtatásunk, hogy a háboru lovagiasan folyjék. Ugy látszik, az ellenség nem ezt akarja. Tanu rá az egész világ és ha ez a felháborító állapot tovább tartana, tanuia lesz annak is, hogy meg tudjuk találni az utat arra, hogy a büncselekmények ellen védekezzünk.

Páris. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelentik: Petain tábornagy Nancyban a prefektura eskélyéről beszélt az öszegyülekezett lakossághoz. Többek között kijelentette, hogy tragikus idők élnek a franciák, lehet, hogy az ország két szembenálló hadsereg csataterévé változik. Akkor a franciáknak tudniuk kell kötelességüket: nem szabad beavatkozniok.

Amikor éppen ezt mondta a tábornagy, két német repülőgép szállt el alacsonyán a város felett. Petain ekkor szöszereint így nyilatkozott:

— Ne ijedjete meg, ezek nem akarnak rosszat, sajnos, a másik félről már nem mondhatom el ugyanazt.

A németek csak 1940 május 10-én tértek át erre a harcmodorra

Amikor az angolok Freiburg városát bombázták, ahol semmiféle katonai be rendezés nem volt. Ennek a támadásnak 57 halálos áldozata volt. Ezt a támadást is igyekeztek az angolok letagadni, — mindaddig, amíg a New York Times nem közölte Taylornak, az amerikai vöröskereszt európai küldöttjének nyilatkozatát, aki véletlenül szemtanúja volt a támadásnak. Német részről a Wennigstalt és Heyde elleni támadás után rádióon figyelmeztették az angolokat, hogyha folytatják a támadásokat nem katonai célok ellen, annak komoly következményei lesznek rájuk nézve, mert német részről minden bombát bombával fognak megtorolni. E bejelentés után német részről az első támadás csak június 19-ről 20-ra virradó éjszaka indult meg, amikor a billinghami nagy nitrogénműveket, tehát fontos katonai célpontot támadták. Az angolok kénytelenek voltak maguk is beismerni, hogy a London elleni első német támadás 1940 szeptember 4-én volt, míg az angolok ezt megelőzően már hat ízben intéztek támadást Berlin ellen.

Az angol sajtó háromféleképpen igye-

kezett elhárítani a felelősséget Angliáról a légiháboru elfajulása miatt:

Elsősorban igyekezett a polgári célpontok elleni támadások szükségességét bizonyítani,

másodsorban nem riadt vissza a tények elferdítésétől sem, hogy Németországra hárítsa át a felelősséget,

végül azt hangoztatta, hogy az asszonyok és gyermekek elleni terror a háboru megrövidítésének célját szolgálja, mert felőrli a német lakosság idegeit és erkölcsi ellenállását.

Azonban az angol propaganda semmiféle sakkházás nem tudta megváltoztatni azt a tényt, hogy Anglia egyedül felelős a polgári lakosság elleni légiterrorért és egykor még vállalnia kell ezt a felelősséget a történelem ítélőszéke előtt.

G bels cikke a légiterrorról

Berlinből jelentik: (MTI) A Német TI jelentik: „Egy szó az ellenséges légi terrorhoz” cím alatt a Völkischer Beobachter közli Göbbels dr. birodalmi miniszter cikkét.

— Ma már egyik részről sem vonják

ellentéteket. Akkor a kereszténység alapján megtaláljuk a közös alapot, melyre a társadalm és hazámentő elemek feltékenység nélkül léphet-

nek. A keresztény szellem győzelmével újra fakadnak az erőteljes magyar nemzeti életnek egészséges forrásai.

Néhány szó a szánakozókhoz

A zsidók sorsán szánakozók számára tanulságos olvasmány lehet az angol-szász embervadászok hűstetteiről szóló jelentések sorozata. Megdöbbentőbb ez a körhazakat, iskolákat, óvodákat ért légitámadások horzsolmáinál is, mert a hat-hétezer méter magasságból bombázó légiközlekedők embertelen munkájában mégis feltételezhető a hadifontosságú célokat kereső pilóta tévedése, ha az egymást követő jelenségek nem is nyújtának efre bizonyítékot. De az alacsonyban szálló repülőgépeknek bekészen dolgozó parasztkra, játszódozó gyermekekre, templomba sereglő tömegekre, sőt gyermeköcséit toló asszonyokra irányuló géppuskatüze már túlmegy azon a határon, amelyeken belül a céltámasztásnak bár egy egyrelékes esélye fenforoghat. Ez már a zsidó bejolyás alatt álló angol-szász világ földoklő gyűlöletéből fakadó féktelen gyilkolási szándék jele, azé a vad indulaté, amelylyel szemben már a legkönyörültebb szíveken is a közöny vértjének kell képződnie a zsidóság ártalmatlanná tétele érdekében fogantatott intézkedések tudomásulvételekor. Nem szükséges ma már a zsidó engesztelhetetlenség fájdalmas emlékeire hivatkoznunk. Szükségtelen emlegetnünk azt a vertelen gazdasági háborút, amely a magyar-szász szászsejtek sanyasztotta és pusztította el; azokat a „megtorlásokat” sem kell idéznünk, amelyekkel a magyarországi kommun horgasorú pribékjei a marxista-zsidó világszemlélettel szembe-helyezkedő magyarokat iktatták ki. Elég a közelmúltban felfedezett zsidó léadállomásokra gondolnunk, amelyek a velünk élet-halálharcban álló ellenség hatalmát az ország fővárosából rendszeresen tájékoztatták, hogy eredményesebbé tegyék pusztító letűntetett fejezetét hadműveleteiket s amelyek még itt Nagyváradon, a gettó területén is működni igyekeztek; elég a zsidó házakban felfedezett robbanó gyermekjátékokra gondolnunk, melyek ártatlan apróságok életére törtek s a mérhetetlen szenvedésekre, amelyeket a levegő beryilkosai zsidó irányítással, kétséget kizáró céltudatossággal okoznak a polgári lakosságnak s meg kell keményednie annak az ellágyultságnak, amelyet a hozánk emberi közelségbe került zsidók mindezekhez képest valóban filantróp elbánás útján bekövetkezett sorsa előidéz.

S mégis, túlmenően a platói szánakozáson, számos olyan jelenséget is tapasztalunk, amelyek nem könyvelhetők el még a rosszul értelmezett emberbaráti felfogás számlájára sem. Keresztényekről hallunk, akik zsidó vagyonokat őriznek azzal a szándékkal, hogy egy — még elképzelésnek is horzalmas — fordulat esetén visszaszolgáltathassák azokat volt tulajdonosaiknak. Nem a nyerészkedő hajlamokról szólunk, akik a könnyű gazdagodás számításával rejtegetnek értéktárgyakat, hanem a gyermekleg lelkekre, amelyek majdnem keresztényi kötelességet vélnek teljesíteni, megfélemlítés a jogos nemzeti önvédelem és saját polgári biztonságuk szempontjainak parancsávaról. Sőt olyan esetekről is beszélnek, hogy keresztény családok fajtiszta zsidó kisgyermekket tartanak maguknál, hogy elvonják őket a gettó megpróbáltatásaitól s már naiv igyekezettel fogtak hozzá a zsidó kakukfióká neveléséhez, megajándékozván őt a szülői szeretet minden melegével.

Rá kell ébredniük a tévedésbe esett jószándékuaknak, hogy ez a játék, mint

Ullein-Reviczky Antal esete, mint intőpélda

A márciusi magyarországi rendszerváltozás utáni napokban az ellenséges országokban és a semlegeseknél mindenfelé kósza hírek terjedtek el a hazai eseményekről. Ennek oka egyrészt az volt, hogy az ujjaalakítás első napjaiban az illetékes körök túlfelül voltak zsúfolva feladatokkal és fontos belső munkával, semhogy azonkívül tudtak volna még a külföld megfelelő hírelátásával is törődni, másrészt pedig bizonyos külföldi magyar körök, így elsősorban Magyarország volt stockholmi követe, Ullein-Reviczky Antal, kint minden befolyásukat latba vetették, hogy a külföld olyan képet kapjon a hazai helyzetről, amely nem alávalóság, hanem az ő egyéni érdekeiknek felel meg. Különösen Stockholmban számtalan riasztó hír és hamis jelentés látott napvilágot. A svéd fővárosban néhány hónap óta Ullein-Reviczky Antal, volt követ, mint az előző rendszer eponeuse, olyan támaszpontot igyekezett magának kiépíteni, amelyről azután az angol-szász oldal felé megfelelő kapcsolatokat létesíthetett volna. Sikertült neki e célból majdnem 400 ezer svéd korona átutalást keresztülvinni, amely összegét március 20-án a saját nevére írtatta át. Ezzel ugyanis nemcsak a saját anvagi függetlenségét, hanem a követség többi tagjainak tőle való függését is sikerült biztosítani, úgy, hogy annál könnyebben rávehesse őket a disszidálásra.

A volt követ céljainak elérése érdekében minden eszközt megragadott és így többek között a zsidó Gellért Andorral különösen bizalmas viszonyba került, hogy az ő segítségével jusson kapcsolatba az angol-szász körökkel. A magyarországi rendszerváltozás után tufzott, sőt

szinte hiszterikus politikai aktivitást fejtett ki, gondolván, hogy az ő számára most érkezett el a nagy esély. Reményei azonban koraiak voltak. Bár egyik nyilatkozatot a másik után adta ki és neve néhány napig a világsajtóban szerepelt, Londonban nem voltak hajlandók arra, hogy a már ugyanis naagszámú emigrált politikusokat, kijelölt miniszterelnököket és minisztereket még egyet szaporítsák. Így londoni utja is elmaradt, de nem saját elhatározásából, hiszen a svéd fővárost két héttel ez előtt azzal a szándékkal hagyta el, hogy Londonba költözik, hanem egészen egyszerűen azért, mert az angol-szászok megtagadták tőle a beutazási engedélyt. Ullein-Reviczky ilyen körülmények között tehát, kétségek között, a svéd fővárosban maradt és arra kényszerül, hogy legjobb esetben majd egyszer a Károlyi Mihály köré csoportosuló emigráns klikkben kíséreljen meg magának valamilyen kis és jelentéktelen helyet találni.

A harmadik lehetőséget azonban a legutóbbi hírek szerint szintén nem akarja elhasználni és így Seménov szovjet-orosz követségi tanácsossal is felvette a kapcsolatot.

Ullein-Reviczky Antal londoni este kitűnő példa arra nézve, hogy milyen sors vár a mai körülmények között a saját becsvágyuk által hajszolt, egyéni érdekeket követő emigráns politikusokra. Néhány napi látszólagos tündöklés után annál könyörtelenebbül következik be a bukás. Az első hetek egyoldalúsága után most egyelőre ugyan még ritkán, de mégis kezd már a magyarországi híreket is közölni és azzal a többi semleges állam sajtójával együtt, az igazi semlegesség útjára tér vissza.

Jurcsek miniszter nyilatkozata a gazdaközönség ipari anyagokkal való ellátásáról

A Magyar Országos Tudósító jelenti: Jurcsek Béla közellátási és földművelésügyi miniszter nyilatkozatot tett a Köztelek című lap legújabb számában a gazdaközönség lebonnyolításáról. Kijelentette, hogy jogos a gazdaközönség kívánása, hogy teljesítményei ellenében hozzájárulhasson a gazdaságuk továbbviteléhez szükséges eszközökhöz és a termelés során felhasznált anyagokhoz, másfelől a mezőgazdasági munka végzéséhez feltétlenül szükséges ruházati cikkekhez. Minden gazda megkapja az utalványát, amelynek alapján hozzájuthat a neki járó ruházati cikkekhez. A szétosztás módját részletesen ismertetni fogják. Hasonló módon kívánják egyéb ipari cikkekkel is ellátni a mezőgazdaságot. Gondoskodás történik a fakitermelő munkásság ellátásáról és a szállításhoz szükséges igaerők, vagy igavonó állatok takarmányának biztosításáról is.

Ismeretbe, hogy azok a gazdak, akik szürkeöntvényt tartalmazó mezőgazdasági gépet, vagy traktort va-

sárolnak, kötelesek meghatározott mennyiségű szürkeöntvényt vagy szürkeöntvény hulladékot a kijelölt ócskavaskereskedők útján beszolgáltatni. Azonban a május hó 31-ig vasúton a darabáruk szállítása korlátozás alá esik és így szürkeöntvényt sem lehetett volna darabáruként feladni. Ennek következtében a gazdák sem kaphatták volna meg a részükre kiutalt gépeket. A késedelem elkerülése végett a földművelésügyi miniszter lehetővé tette a szürkeöntvénynek vasúton darabáruként való szállítását. Az erre vonatkozó rendelkezését a vasúti állomások már megkapták.

Azok a gazdák tehát, akik valamilyen mezőgazdasági gépet vásárolnak és a gépet szállító gyártól értesítést kaptak arról, hogy a gép ellenében menyi szürkeöntvényt szolgáltatassanak be, amikor a szürkeöntvényt a vasúton feladják, jelezzék az állomásfőnöknél, hogy mezőgazdasági gép vásárlásával kapcsolatban kell a szürkeöntvényt, illetve annak hulladékát feladni. (MTI)

népiesen mondják, nem babra megy s azért mindenkinek nemcsak cselekedeteivel, hanem legtíkosabb érzelmi megnyilatkozásaival is bele kell illeszkednie abba a vonalba, amelyet a nemzeti cél-

kitűzések és a haborús szükségességek a mai kormányzat intézkedéseiben meghatároznak.

Esen a vonalon vagy élünk, vagy halunk. (*)

Mozik műsora:

APOLLÓ: Aszonyfűrtang.

BELVAROSI: Elnémult harangok.

CASINO: A püsztai királykisasszony.

KORONA: Idegen utakon.

Uzen a front:

Petrus Andeás pünkösdi üdvözlete

Petrus Andeás, székesegyházi egyházi, a D. 113. tábori postaszámra levezetlapot küldött dr. Virág Jeromosnak, vállalatunk igazgatójának. A lap, amely *Aldozcsütörtökön* kelt, a többi között ezeket tartalmazza:

— Amikor a legszentebb kötelességem teljesítésében az őrtálló magyar honvédek sorai között állok, nem mulasztatom el, hogy minden ismerősömetek és jövemnek kegyelemteljes pünkösdi ünnepeket ne kívánjak. Én azt hiszem, hogy az otthoniak imái megvédnek minden magyart, hogy győzelmesen visszatérjünk.

Mi a magunk részéről, minden ismerőse nevében, viszontköszöntjük Petrus Andrást, és kívánjuk, vezérelje őt haza társaival együtt győzelmesen a jó Isten.

„Egy gól és más semmi“?

A labdarugó évad legérdekesebb, legizgalmasabb megközése lesz az Erzsébetligeti pályán. Pünkösdi hétfőjén délelőtt fél 11 órakor kezdődő Szinház—Ujságíró mérkőzés.

Felkeresztük kedves művészeinket, hogy nyilatkozzanak a nagy mérkőzés előkészületeiről. Elsőnek Putnik Bálintot, a szinház népszerű igazgatóját kérdezzük meg, aki ezeket mondja:

— Boldogan vettem tudomásul, hogy a bombakárosultak felségelyezésére színeszem az újságírókkal karöltve labdarugó mérkőzést rendeznek. Természetesen azonnal felajánlottam játéktudásomat és azóta lázas izgalommal készülök a mérkőzésre. Remélem ott is sikerünk lesz.

Ross József: Nem hiszem, hogy egyhamar „Utód“-om lesz a pályán.

Hörváth Jenő: Egy gól és más semmi — annyi sikeretek sem lesz.

Bakay Lajos: Egy zsákot hozzatok, hogy hazá tudjátok vinni a gólkát. A zsákra írjátok rá „Zsákbaátók“.

Tanay Emil: Bejártam kétszer a világot, — de ilyen felállítás nem látam.

Barsy Béla: Az „Első“-k leszünk.

Kiss István: Gyerekjáték lesz egy katonának.

Szabó Ernő: Nehéz slusszfigura, remélem sikerül, 10 gól a javunkra.

Lendvay Lajos: Jó kollega vagyok, szeretném, ha slusszfigura sikerülne.

Halassy Gyula: Én treniroztam a legtöbbet, hiszem, hogy a legrosszabb én leszek.

Gulácsy Albert: Kemény dió, de vállalom, hiszen a határbíró is sokat jelent.

Gieszföld József: Most szereltem le, fog az menni, nem hamvadok el.

Dr. Fórisné

modern kozmetikai intézete Teleki Pál-utca 2. Telefon 20-05.

Tanítványt keres

Német átláspont:

Inkább ma jöjjön az invázió, mint holnap!

Csúcsponjtját érte el a szövetségesek előzónlési előkészülete. — Délolaszországban még hevesebbé váltak a harcok

Berlin. (MTI.): Illetékes német katonai helyen közlik az olaszországi arcvonal fontosabb földrajzi csoportjainak neveit. Ezek a következők: Aprilia, Ciszterna, Sezze, Piprno, Vallecorda északi vidéke, a Melfa folyó torkolata, Roccasecca és Piedimonte. Az új arcvonal Cassinótól körülbelül három kilométernyire északra esatlakozik a régi német állásokhoz. A felszorolt földrajzi helyeken. Ciszterna kivételével — ahol még elkecseregett harcok folynak — mind német kézen vannak. Az új védelmi vonal kedvező természetes akadályokra támaszkodik. Német katonai körökben kiemelik továbbá, hogy az angol-szászok a megszállott nyugati területeken, különösen pedig Lüttich vidékén főként vasuti célpontok ellen, állandóan rendkívül élénk légi tevékenységet fejtenek ki. Német vélemény szerint ez a tevékenység, amely kétségtelenül a beözönlés előkészítésével áll összefüggésben, olyan fokot ért el, amelyet már a csúcsponjt szóval lehet jellemezni. Az előzónlési kísérletet teljesen felkészült Németország várja, mert a német álláspont az, hogy ha az angol-szászok két hónapja állandóan az invázió előestéjét emlegetik, akkor inkább ma jöjjön az, mint holnap.

Berlin. (MTI.) A Német Távirati Iroda értesülése szerint a német várutasok éjjel-nappal fáradhatatlanul folytatják a Franciaország földközi tengeri partján lévő erődítmények kiépítését. Az eddig ott beépített anyag több, mint 300 teherkocsit töltene meg.

Berlinből jelentik: (MTI) Az Interinf jelenti: A keleti harctéren csupán a Kárpátok előterében, valamint Lembergől nyugatra fejlődtek ki a német állások ellen intézett többszörös bolsevista előretörésekből helyi harcok. Német vadászok a Kárpátok előterében egy vállalkozást állásuk megjavításáért sikerrel aknazták ki. A Lembergől nyugatra megélnküül bolsevista támadást nagyobbarányú felderítő akciónak lehet tekinteni.

Súlyos órák várnak még Olaszországban az angol-amerikai erőkre

Berlin. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: Az olaszországi csata csütörtök óta még hevesebbé vált. Az angolok és északamerikaiak makacsul azon is igyekeznek, hogy terepnyereségükkel kiterjeszkeljék a német támaszpontrendszer mély áttörését. — állapítja meg a Német Távirati Iroda munkatársa, majd a következőket írja: Különösen ki kell emelni azt a tényt, hogy német részről még mindig aránylag csekély erőkkel állják a harcot. Mindenesetre Kesselring itt-ott, ahol azt az arcvonal egyezőségének megóvása érdekében tá-

nácsosnak látta, hadműveleti tartalékokat vetett harcba. De ezzel is meglehetősen takarékoskodott és továbbra is tartózkodott attól, hogy hadseregének főtartalékait belevesse a vállalkozásba. Nyilvánvaló, hogy Olaszországban még súlyos, sőt valószínűleg a legsúlyosabb órák várnak az angol-amerikai erőkre. Kesselring ezzel megint magának tartotta fenn a hajthatatlan ellenállás helyének és idejének megválasztását, sőt feltehető, feladata a megindítandó ellentámadás helyének és idejének megválasztását is. Hadjáratokban a helyzet néhány óra alatt megváltozik, de itt még kétségtelenül nem jutott idáig a dolog.

Berlinből jelentik: (MTI) Az Interinf jelenti: Az olaszországi harctéren a csütörtöki nagy harcok súlypontja Ciszterna vidékén és Ponte Corvotól nyugatra, valamint északra volt. Különösen kemény és elkecseregett harcok dultak Ciszterna körül, ahol az amerikaiaknak több nehéz

küzdelemben csak 86 harcokosi elvesztése után sikerült a legelső német vonalakat lerohanni. Velletről délre a német tartalékok feltartóztaták őket. Az amerikai gyalogság több ízben megkísérelte Velletri bevételeit, de rendkívül nagy veszteségeket szenvedett. A másik nagy áttörési kísérlet Ponte Corvo térségből és a Liri völgyéből kiindulva a Melfa szakasz ellen zajlott le. Az inváziós csapatoknak csak a legnagyobb ember- és hadianyagvesztések árán sikerült kis hídfőt alkotniok a Melfa folyónál. Itt az angol-amerikaiak 43 harcokosi veszítettek.

Milánóból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti az olasz főhadiszállásról: Május 26-ra virradó éjjelkor lejárt a partizánok büntetlen jelentkezésének utolsó határideje. A visszatért partizánok számát rendkívül kielégítőnek mondják. Pénteken a partizánvidékeken megkezdtek a tervszerű és nagyarányú hadműveletet.

A véderőfőparancsnokság jelentése

Berlin. (MTI.) A Führer főhadiszállásáról jelentik a Német Távirati Irodának: A véderő főparancsnoksága közli: Ciszterna harci területén erős ellenséges páncélos kötelékek északi irányban tört előre. Ennek következtében a Velletről délre és keletre eső vidékre kerültek a súlyos harcok. Elkecseregett küzdelem dúl. Elpusztítottuk a támadók 86 páncélosát. Ciszterna helyőrsége csütörtökön is visszaverte az ellenség vala-

mennyi támadását. A Littorai szakaszon csapataink visszahúzódva, az északi magaslati helyeken foglaltak el új állásokat. Az ellenséges előőrsőket szétvertük. Lirytól keletre az ellenség folytatta támadásait a malfai szakasz ellen. Változó sikerű harcok után az ellenségnek sikerült megvetnie a lábát a folyó partján. A ceata itt is tovább folyik. A csütörtöki harcokban Olaszországban 180000 fontos repülőgépet pusztítottunk el.

Több, mint egymillió embert vesztek az amerikaiak a csendes-óceáni háború kezdete óta

Sanghai. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: A Kinában tartózkodó japán sajtóiroda a Central Press szerint közölte, hogy az északamerikai csapatok összes vesztesége a csendes-óceáni hadjáratban a háború kezdete óta május 15-ig halottakban és sebesültekben óvatoss becslés szerint, több, mint egy millió ember tiszt és legénység. A jelentés bevezetőben hangsúlyozza, hogy a hivatalos amerikai adatok erre vonatkozóan tele vannak fordítéssal. A japán flotta lapja alkalmas arra, hogy az ameri-

kaik tényleges veszteségeit közöljék. Ezek szerint elsüllyesztettek 18 amerikai csatahajót, 28 repülőgépanyahajót, 100 cirkáló, 81 rombolót, 183 tengeralattjárót, 180 másfajta amerikai hadihajót. Elsüllyesztettek vagy szétromboltak 710 amerikai szállítóhajót és lelőttek 7913 amerikai repülőgépet.

Tokió. (MTI.) A NTL jelenti: A japán főhadiszállásról közlik: Május 24-én Otorisima sziget fölött a támadó ellenséges gépek közül harmincat lelőttek.

„Elmult az idő, amikor a kisállamok pihennek a semlegesség ürügye alatt“

Ujabb angol megnyilatkozás a semlegesek rovására

Amszterdamból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Eisenhower tábornokot pénteken az angol király fogadta a Buckingham palotában.

Amszterdamból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Ugylátszik, a kisállamok semlegességének régi fogalma izzó-porra tört — jelentette ki a brit hírszolgálat

Egyik harci repülőkötelékünk mára virradó éjszaka Cassinótól nyugatra jó hatással támada az angol készenléti állásokat és a forgalmi csomópontokat: Különösen kitüntette magát a Gode ezredes parancsnoksága alatt működő harcscsoport.

A keleti harctéren nyugodtan telt el a csütörtöki nap és csak kisebb helyi tevékenység folyt. A Krimi félszigeten Dzsankoj pályaudvarát német harcokötélékek ismét hatásosan bombázták. Német és román kötelékek Dubosszari vidékén hatásos támadást intéztek szovjet tüzereségi állások ellen. Egy szovjet gyorsnaszád aknára futott és elsüllyedt. A norvég vizeken egy hajókaravánunk ellen intézett szovjet légitámadás elhárítása során a támadó 80 szovjet gép közül 69-et lőttünk le. Egy további gépet a harci karavánt biztosító járművek lövegei pusztítottak el.

Északamerikai bombázók támadást intéztek a megszállott nyugati területek több helysége és a délnyugalmémetországi határvidék városai ellen. Különösen Mülhausenben keletkeztek károk és a lakosságnak veszteségei voltak. A légvédelmi erők 27 támadó ellenséges gépet lőttek le.

jelentése szerint Birkhead az alsóházban. — Elmult az az idő — mondotta a lord — amikor a kisállamok pihennek azon a réven, hogy a semlegesség álláspontjára helyezkednek.

Madridból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Churchill beszéde, amely részletes szövegében a madridi sajtóban csütörtökön látott először napvilágot, mind a közvélemény, mind politikai körökben nagy figyelmet keltett. A külpolitikai életben résztvevő spanyol személyiségek egyike kijelentette, a Churchill-beszéddel kapcsolatban a Német Távirati Iroda tudósítójának, hogy a spanyol politikának elvi kívánságai először is a népek mostani viaskodásának megrövidítése, másodsor pedig a megakadályozása, hogy Európában bolsevista káosz legyen. Spanyolország mindazt élénken támogatja, ami ennek a célnak eléréséhez hozzájárul.

Berlinből jelentik: (MTI) Eden angol külügyminiszter beszédével kapcsolatban a Wilhelm Strassen megállapítják, hogy a beszéd egy kudarcot

MEGNYILT ARKOSSY cipőüzlet

Rákóczi-ut 4. sz. (volt Reichard üzlet)

Minden igényt kielégítő férfi, női és gyermek cipők, szandálok nagy választékban

Bár gazdag lehetnék

mondja vágyakozva sok ember. Ez a vágy már a közeljövőben teljesülhet, ha egy-egy vagy két pengős államsorsjegyet vásárol. — A huzás már

június 6-ikán lesz

Főnyeremény:

50.000 — AR. P.

vallott külügyi védőbeszéd volt, kudarcot vallott politikája mellett. — Rendkívül élesnek mondják Edennek azt a kijelentését, hogy a semlegesség alapelvei meghaladott álláspontnak tekinthetők. Ez annak bizonyítéka, hogy Nagybritannia és az Egyesült Államok semmi lehetőségét sem látja hogy ezt a háborút saját akcióval döntően befolyásolja, ezért most igyekeznek a semlegeseket szolgálataukba kényszeríteni és végül maguk helyett elvéreztetni.

Felhívás a kötelező honvédelmi szolgálatra behívott kapó nőkhöz

A női honvédelmi munkaszolgálat az 1939. évi II. t. c. 87-ik szakasz alapján kiadott 9300—1939. ME számú rendelet értelmében kötelező. A behívás a népmozgalmi nyilvántartókban most folyik. Illetékes helyről a sajtó útján figyelmeztetik a behívottakat, hogy az idezéseknél, illetve a kijelölt munkahelyek elfoglalásának pontosan tegyenek eleget, mert a törvény értelmében 2—6 hónapig terjedő elzárással, vagy 8000 pengő pénzbüntetéssel büntetik meg a rendelet megszegését.

Nagyfontosságú kérdésekben folytatott a főispán és a helyettes polgármester eredményes tárgyalásokat Budapesten

Nagyvárad, május 27. Dr. Gyapay László helyettes polgármester hazatért a többnapos budapesti tartózkodásáról és a fővárosban folytatott tanácskozásairól az alábbi nyilatkozatot adta:

— A főispán úrral együtt először is a közellátási minisztériumban Kiss Endre államtitkár úrral folytattunk tárgyalásokat Nagyvárad város 1944—45. évi tüzfifaellátását illetően. Átadtuk az államtitkár úrnak idevonatkozó emlékiratunkat, amelynek lényege az, hogy az elmúlt évek tapasztalatai szerint a tüzfifaellátás nehézségeit főképpen a szállítási nehézségek idézték elő. Ennek leküzdésére kértük, hogy a fakitermeléshez, illetőleg a szállításhoz megfelelő

menntiségű takarmányt, ráfvasat és szalonnát utaljon ki a minisztérium. Etekintetben már most ígéretet kaptunk arra, hogy a memorandum e részében kifejezésre juttatott kérést a minisztérium teljesíti. Kértük azonkívül a hasábfára 10 pengő 20 filérben, a vágottfa árának 11 pengőben való megállapítását. A memorandumban ugyanis rámutattunk arra, hogy a termelés költsége 180 százalékkal emelkedett a Mateusz a fuvardíjat 100 százalékkal emelte. Idevonatkozólag azt a választ kaptuk, hogy az emlékiratnak ez a része Imredy Béla gazdasági miniszter elé fog kerülni, mert az árpolitikai kérdésekben egyedül ő lesz illetékes határozni.

állott bevétel-kiesésre. A város felirattal fog fordulni a minisztériumhoz, hogy a bevétel-kiesések a zsidó vagyon terhére megtérítést nyerjenek. Az erre vonatkozó kormány-hozzájárulást illetékes helyen kilátásba helyezték.

Június 1-én lesz a városi kisgyűlés és közgyűlés

Nagyvárad, május 27. A városi törvényhatósági bizottság június 1-én kisgyűlést tart. A városi közgyűlést ugyancsak június elsején délután 5 óra körül összehívja a főispán. A közgyűlés főleg az áprilisban megtartott kisgyűlés azon határozatát fogja letárgyalni, amelyek a főispánválság következtében eddig nem kerülhettek a közgyűlés elé.

Rövidesen intézkedések történnek az orvoshiány leküzdésére

— A földművelésügyi minisztériumban Mocsáry államtitkár úrnál azt kértük, hogy Nagyvárad város 240 ezer ürkömbéter kvótáját 420 ezerre emelje fel, továbbá, hogy az állami intézményeket a földművelésügyi minisztérium illetékes ügyosztálya közvetlenül lássa el tüzfival. Megjelöltük azonkívül azokat az erdőket is, amelyekből minden szállítási nehézség nélkül lehetne fát Nagyváradra behozni. Az államtitkár úr megígérte, hogy ezekben a kérdésekben már az ünnepek után dönteni fog az előterjesztett kérésnek megfelelően.

— A belügyminisztériumban Endre László államtitkár úrnál a zsidókérdés egyes részleteit, különösen a gettóval kapcsolatosan még felmerült ügyeket tárgyaltuk meg. Az orvoshiány leküzdésére rövidesen intézkedések fognak történni. Hasonlóképpen megbeszéljük a lezárt zsidó üzletek és ipari üzemek alkalmazottjainak munkabér-kérdését is.

— A városi ügyosztályon Sass Elemér osztályfőnökkel személyi ügyekre nézve folytattam tárgyalásokat.

— Ismeretes, — folytatta nyilatkozatát dr. Gyapay László helyettes polgármester, — hogy a Közegészségügyi Intézet annakidején megfelelő telket kért a várostól egy helyi intézmény emelésére. Minthogy a város nem a közegészségügyi intézet által a Bunyitay ligetben javasolt telket jelölte ki erre a célra, hanem egy külvárosi területet, amelyet azonban az illetékes budapesti ténnyezők nem találtak alkalmasnak, már az a veszély fenyegetett, hogy a Nagyváradra tervezett egészségügyi intézményt Debrecenben fogják létesíteni. Ezt a kérdést most véglegesen letárgyaltam, abban az értelemben, hogy a város az eredetileg kijelölt telket engedi át. Erre vonatkozólag javaslatot terjeszték a legközelebbi törvényhatósági közgyűlés elé.

— Eljártam az OTI-től kért 3 millió 500 ezer pengő kölcsön ügyében is, amely a közüzemek korszerűsítésének munkálataihoz szükséges. Egy hónapon belül rendelkezésünkre fog állani ez az összeg, úgyhogy a munkálatok folytatásának semmi akadályja sincs.

— A városi tisztviselők részére a törvényhatósági közgyűlés különmunkaadányok kiutalását határozta el. A pénzügyminisztérium e kérdésben előterjesztésünknek megfelelő javaslatlall élt és a belügyminisztérium megadta hozzájárulását.

— Tárgyaltam a belügyminisztériumban a városi háztartás és a közüzemek költségvetési helyzetéről, tekintettel a zsidók elkülönítésével kapcsolatban elő-

Pénteken ül össze a felsőház és képviselőház

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A felsőház június másodikán tárgyalja az országgyűlés tartományi kivétel nélküli meghozzábitásáról szóló törvényjavaslatot. Ugyanezen a napon ülést tart a felsőház üzenetének átvétele céljából a képviselőház is.

Szolgálatos gyógyszerárak:

II. CSOPORT:

ARANYAS Gyógyszertár, Szt László tér 6. (M. Kasin E.) 25-74.

FEHER KERESZT Gyógyszertár, Rákóczi-u. 2. (Pakala Gy.) 14-46.

SZENT LÁSZLÓ Gyógyszertár, Szent István-tér 1. (K. Hegedüs I.) 19-23.

MEGVALTO Gyógyszertár, Gról Telleki Pál-u. 55. (Németh L.) 32-01.

A gyógyszerárak éjjeli szolgálatát szombat reggeltől a következő szombat reggelig tart.

A vörös diktátor

Írta: Staloff Alexander Mihajlovics

VII. FEJEZET

Amelyben a miniszterek feleségei összeszednek egy lábas tejet és a bolsevista vezérek szörnyű éhínségbe döntik országukat.

A bolsevista forradalom, a mi naptárunk szerint november hetediké, jelentette a fordulópontot Oroszország történelmében. Az újdonsült urak átvették a hatalmat, de a következő hetekben és hónapokban senki sem tudta, mi fog történni. — legkevésbé a hatalom új birtokosai. Maguk a vezetők sem hitték, hogy uralmuk tartós lesz. Csak a Lenin-től való félelem tartotta össze a pártot. A pártvezetők is megdöbbenve nézték a kiadott rendeleteket és megemléstettek Leninnek, hogy Oroszország tönkremegy a kísérletezésében. De Lenin minikusan válaszolt:

— Oroszországra füttyölök. Az egész csak ugródeszka a világorradalomhoz.

Általában az új rezsim legnagyobb reménye a világorradalom volt. A népbiztosok tanácsa nyakra-főre ontotta a rendeleteket, de, hogy ezeket végrehajtsa-e valaki, azzal már senki sem törődött. Maga Lenin sem. Célja csupán annyi volt, hogy példát adjon más országok kommunista forradalmának arra, milyen irányban kell elindulnia.

Ebben a zűrzavaros helyzetben, amikor mindenki fejét vesztette, Leninnek kívül a kormányának csak egy tagja, Sztalin maradt céltudatos. Naponként bejárt hivatalába, ahol nem volt írógép, tintalatt, sőt még egy darab papíros sem, de volt kényelmes karoszesék és csöndesen pipázgatta terveket lehetett ezüni a jövőndőről.

A Szmoln-i-intézetben székelt ekkor a bolsevista párt vezérkara. A cári Oroszország legelőkelőbb iskolája volt ez az intézet, amelyben csak főnemes család-

ok leányai juthattak be. Ott nevelték a cárné udvarhölgyeit és Oroszország legelőkelőbb dámáit. A forradalom sikeres végrehajtása után a párt vezetői és a népbiztosok egész családjukkal együtt beköltöztek a nagy házba. Összepréselve jöttek, aminek következménye az lett, hogy rövidesen a legádázabb gyűlölet fejlődött ki közöttük. Előfordult, hogy a népbiztosok tanácsának előszobájában öreg bolsevisták lehangosabban civakodtak, sőt meg is verték egymást. Amikor túlságosan nagy volt az ordítás, megjelent Lenin, jegyzőkönyvet vett fel a az ügy minisztertanács elé került. Így kellett a minisztertanácsnak olyan problémákkal foglalkozni, hogy az egyik népbiztos elvtárs jogosan vágta-e pofon a másikat?

Még kényesebbé tette a helyzetet az aszonyok jelenléte. Megtörtént például, hogy az egyik népbiztos felesége a kőző konyhán felhasználta egy lábas tejet, ami a másiké volt. A minisztertanács hosszú ideig tárgyalta: vajjon az új helyzetben lopás egyáltalán lehetséges-e vagy mindenki egyszerűen bírtokába ve-

heti azt, ami létfenntartásához szükséges?

Ilyen apró csete-paték foglalták el azok idejét, akik a legnagyobb felelősséget vállalták a világtörténelem színpadán. A külügyminisztérium diplomáciai jegyzékek helyett hisztérikus felhívásokat küldött zset a rádió és drótnélküli táviró útján „mindenkinek” címzéssel. A pénzügyminisztérium utcaukatta a bankokat. Az igazságügyminisztérium matrózokat nevezett ki bírának. A legfőbb hadvezetőség a 11 millió hadsereg főparancsnokávával egy zászlót bízott meg.

Az új rezsim feje fölött időközben viharfelhők gyülekeztek. A német hadsereg folytatta offenzíváját és egyre mélyebben nyomult be Oroszországba. A béket, amelyet az új rendszer eddig csak jelszónak használt, meg kellett kötni mindenáron. Lenin kiadta az utasítást: békét kötni és aláírni a feltételeket olvasatlanul. Hosszas húzavona után így jött létre a bresztlitovszki béke, amelyet az új szovjetrezsim nevében Trockij írt alá. Ekkor már ötödik hó-

„Csak a kölcsönös bizalom és megértés légkörében lehet megnyugtatóan összeegyeztetni az érdekeket”

Sztójay miniszterelnök cikke a hazai németiség szerepéről

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A *Süddeutsche Rundschau* pénteki száma „A hazai németiség mint összekötőkapocs Magyarország és a birodalom között” címmel Sztójay Döme miniszterelnök cikkét közli. A miniszterelnök cikkében, egyebek között megállapítja, hogy a hazai németiség a megpróbáltatásokkal teljes időnkben is érintetlenül őrzi azokat az erényeit, amelyekkel a multban kiérdemelte a magyarság megbecsülését és szeretetét és amelyek őket a magyarság mellett olyan értékes tényezővé tették. A magyarság és németiség évtizedes kapcsolatának egyik legfontosabb eleme mindig a hazai németiség volt. A magyarság megérti, hogy a hazai német nemzetiségű polgárai a birodalmi németiség lelkületében végbement nagy átalakulás hatása alá kerültek és részt kértek maguknak abban a küzdelemben, amelyet a német nemzeti szociálista mozgalom a német népi megújulásért folytatott. A hazai németiség azonban megtartotta emellett a magyarsággal való sorsközösséget, a hazához való hűségét, és új utakat keresett a magyar állam keretébe való beilleszkedésére. A magyarországi németek szövetségébe szervezkedett németiség a megújodott magyar állam szerves részének tekinti magát és részt kér a közös célokat szolgáló építőmunkából. Szándékuk számíthat a magyarság megértésére és elismerésére. A magyarországi németeknek tisztában kell lennie azzal, hogy amikor kulturális tekintetben a magyarság és a Német Birodalom közötti fontos összekötő kapcsolatok egyikének tekinti magát, e feladattal a magyarsággal szemben is súlyos felelősséget vállal. A hazai németiség minden tagját át kell hatnia annak a tudatnak is, hogy miként Magyarország egy erős Német Birodalom oldalán látja biztosítva a maga jövőjét, úgy a hazai németiség boldogulását is csak egészséges, kiegyensúlyozott és erős Magyarország biztosíthatja. Abban a tudatban, hogy a magyarság szempontjait az ország német nemzetiségű polgárai mélyen átérzik, a magyar kormány megfelelő kapcsolata-

tot tart fenn a magyarországi németek szövetségi vezetőivel és mindent elkövet, hogy a németiség az országot továbbra is a maga hazájának érezze, amelyért őseihez méltóan, munkát és vért áldozni érdemes. Csak a kölcsönös bizalom és megértés légkörében lehet megnyugtatóan összeegyeztetni az érde-

keket. A haza minden magyar és német nemzetiségű polgára érezze kötelességének és nemes hivatásának, hogy tegye minél bensőségesebbé a két nép kapcsolatát, amely annyi történelmi próbát kiállott és amely a közös jövőnek is egyik főpillére lesz.

Német méltatás Sztójay miniszterelnök bemutatkozó beszédéről és Imrédy Béla kormánybalépéséről

Berlinből jelenti: (MTI) „Tömeges erőket a gyors munka érdekében!” címmel a Berlin Laker-Anzeiger a következőket írja Sztójay Döme miniszterelnök beszédével kapcsolatban:

Cikornyák és hátsó gondolatok nélküli beszéd — ez a lényege annak a rendkívül meleg fogadtatásnak, melyben a magyar közvélemény Sztójay Döme miniszterelnök kormánynyilatkozását részesítette.

Az országgyűlésen történt bemutatkozása után a kormány tagjai ülést tartottak, amelyen első ízben vett részt Imrédy Béla gazdasági miniszter is. Imrédy Béla belépése a kormányba — Sztójay miniszterelnök saját kijelentései szerint — a kormányra értékes erőgyarapodást jelent. Im-

rédy Béla meghívása a kormánynak abba a vonalába esik, amelyet március második fele óta követnek Budapesten és amelynek célja az összes közreműködésre kész nemzeti és népi erők összefogása és egyesítése. A fokozott latbavetés által nemcsak az arcvonalban álló honvédekre vonatkozik, mert hiszen a Kárpátokat csak akkor lehet teljes erővel megvédeni, ha egyidejűleg a termelési teljesítmény fokozásával és tervszerű elosztással megteremtik és biztosítják a harc számára az anyagi segély eszközeit. Alapjában véve tehát ésszerű és magától értetődő a dolog, ha ily felismerése alapján megnyilvánul az a törekvés, amely a sok veszéllyel járó gazdasági ügyeket egy nevezőre hozza. Ily megfontolással történt Imrédy Béla meghívása a kormányba.

„Becsület és hűség az életben és politikában...”

Máramorsszigetről jelenti: (MTI) A legegyszerűbb ünnepi külsőségeket is mellőzve iktatták be méltóságában vitéz Szaplonczay László nyug. huszár-vezérest Máramaros vármegye főispáni székébe a vármegyeháza dísztermében. Vitéz Szaplonczay László főispán programbeszédében hódolattal emlékezett meg Magyarország kormányzójáról és a honvédségről. Ezután megköszönte az üdvözléseket, majd többek között a következőket mondotta:

— Programom teljesen azonos a kormány programjával, tehát elsősorban is a vármegye minden erkölcsi és fizikai erejét a végső győzelem érdekében kívánom összefogni. Gondoskodni fogok arról, hogy a vármegye minden érdemes és dolgozó tagjának — felekezeti és nemzeti különbség nélkül — igyekezzünk kivívni a szociálisabb jólétet.

— Jövő ténykedéseim alaptörvényajróviden: törhetetlen hűség a Hazával szemben és föltétlen hűség nagy német szó-

Török Béla

író-, vas- és háztartási cikkek hereskedése

Nagyvárad, Rákóczi-ut 2. sz.

vetségesünkkel szemben. Becsület az életben és politikában és pártatlanság a hazának minden rosszszándékú fiával szemben. Magyarország mostani kormánya a tisztultabb élet felé vezető útra lépett és megkezdte az új szociális Magyarország felépítését.

Ismét házhoz kézbesíti a posta a csomagokat

A változott viszonyok lehetővé tették, hogy a postacsomagok házhozkezelése újból ott is megtörténjen, ahol a rendkívüli nehézségek miatt 1943. évi december hó 21-én meg kellett szüntetni. Ennélfogva 1944. évi június hó 1-től kezdődően mindazon városrészekben házhoz fogja a posta kézbesíteni minden csomagot, amelyekben az említett időpont előtt is házhozkezelés volt.

A Baross-Szövetség közlése

A m. kir. nagyváradi honvéd állomásparancsnok: 1567—k. t. 1944. számú hősök ünnepére körlevélben hívta meg a Baross Szövetség helyi szervezetének tagozatait. Ez úton kéri a Baross Szövetség elnöksége az összes Baross-tagjait, hogy hősök ünnepére való tekintettel a hölgyek és férfiak (kinek van, lehetőleg magyar ruhában), a többiek pedig fekete, vagy sötét színű ruhában, díszes impozáns tömegben való felvonulás végett folyó hó 28-án, azaz pünkösd vasárnapján délelőtt pontosan 10 órára a Szövetség székházába gyülekezésre megjelenni szíveskedjenek, fél 11 órára a részünkre kijelölt helyet már el kell foglalnunk, mert a kegyeletes ünnepség pontosan 11 órakor kezdődik és a Szent László-ter kordonnal le lesz zárva. Baross és nemzetiszín zászlók alatti felvonulásra minden Baross-tag tartsa kötelességének pontos és multhatatlan megjelenését.

napja tartott a kommunista uralom s a nagyvárosok kezdtek átítatódni a bolsevizmus gondolatával. A városok csőcseléknepe tömegékké sűrűsödve és a frontról visszatérő katonákkal megerősödve szolgáltatta a gigantikus kórust a színpadon szereplő új uraknak. Kipróbált bolsevistákból megszervezték a Csekat és a gépezet munkába lépett. Rövidesen megjelent Pétervár utcáin a csapat, ijedt, ágyból kiráncigált polgárokkal megtömött teherautók, megteltek a Cseka pincéi, majd egy-kettőre ismét kiürültek, hogy új lakókkal népesedjenek be. A terror, a „harci kommunizmus” korszaka megkezdődött. A kormány Moszkvába költözött és az eredetileg tisztán elméletileg elképzelt rendlethalmaz végrehajtását is megindította.

Tízmilliónyi felfegyverzett ember árasztotta el Oroszországot a béke megkötése után. A hazatérők egyrésze visszament otthonába, másrésze hordákba verődve csavargott, falvakat és vonásokat támadott meg, rabolt, ivott és elvitt mindent, ami keze ügyébe esett. Egy-

idejűleg az ország déli részén Korov és Dinikin tábornokok vezetése alatt összegyülekezett az ország hadseregének a része, amely sem a szovjetet, sem a bresztlitovszki békét nem ismerte el. Északon Szibéria határainál Kolesak tengernagy vezetése alatt verődött össze a fehérsereg. Pétervár közelében pedig Judenics tábornok csapatai támadtak a szovjet ellen. Az ellenséges csapatokkal szemben a szovjet felfegyverzett tengerészei és munkásai, a csekkabörtönök és az egymással egyenlőtlenkedő vezetők állottak. Trockij nevéhez fűződik a vörös hadsereg megteremtése. Sztalin akkor háttérben volt. Szerepe azonban így is sokkal jelentékenyebb, mint kívülről látszik. A valóságban ő volt a motorikus erő, ő tartotta a lelket a csüggedő vörös vezérekben. — amiut mondani szokták: ő kényszerítette Trockijt bátornak lenni és kitartani.

Elsőször a polgárháborúban robbant ki először a nyílt ellentét Sztalin és Trockij között, ami fokozódó gyűlölettel kísérte végig a következő éveket, amíg Sztalin teljes győzelmet nem ara-

tott. A vörös hadseregnek mindenesetre sikerült a felkelőket legyőzni s ebben nagyrésze volt Trockij és Sztalin vaskezének.

Mialatt a polgárháború dúlt, Oroszország a harci kommunizmus, az éhség és a terror időszakait élte át. A zűrzavaros elképzeléseket egyszerre akarták megvalósítani a gyakorlati életben, államosították mindent s a birodalom minden lakosának legfelsőbb előírás szerint kellett mozogni, enni, élni és halni. A társadalmi élet fenekestől felfordult. Régi kereseti lehetőségek eltűntek és fantasztikus újak bukkantak fel. A pétervári utcáson egy öngyújtó szerencsés tulajdonosa fix összeget kért a tüzért. Ejjel-nappal dolgozott a cseka, amelynek feladata azt volt, hogy a közép osztályt teljesen kiirtsa, minden kritikát és ellenvéleményt csirájában elfojtson s a kommunista kísérlet sikerét biztosítsa.

Ilyen körülmények között telt el az első négy esztendő és érkezett el az 1921-es év, a legborzalmasabb, amit Oroszország története ismer. Az egyéb-

ként is hiányosan bevetett földek termését lekaszálta a rettenetes szárazság s a külvilágtól elzárt országban szörnyű éhínség tombolt. A Volga fölött hozzászű hónapokon keresztül süttött, perzsel, égetett a nap a forró por terjengett a levegőben. Falvak ürültek ki és szikkadt pusztaságokon keresztül yándoroltak az emberek más országrészek felé. De a sivataggyá lett mezőkön csak kevesen tudtak átvergődni. Élelmiszer sehol. Anyák megölték gyermekeiket, hogy felfalhasák. Férj és feleség éhségtől és fáradtságtól görcsökbé esve ült egymás mellett és leste, ki pusztul hamarabb, hogy a másiknak eledelül szolgáljon. És az ország teljes gözzel rohant előre a kommunista kísérlet útján. Rendeletek tömege jelent meg, büntető-expedíciókat hajtottak végre napról-napra. Amikor Sztalint a borzalmas helyzetre figyelmeztették, egykedvűen vállatrántva válaszolt:

— Valakinek meg kell fizetni a forradalom költségeit...

(Folyt. köv.)

Amíg a beszolgáltatásra kijelölt vágómarha eljut a fogyasztóhoz

Mozgalmas háborús színjáték a kijelöléstől a vágóhídig és azon túl

Nagyvárad, május 25. Közel fél éve tart már a vágómarhabeszolgáltatás új rendszerének ezévi gyakorlata s a városi fogyasztóközönség még mindig alig szerzett tudomást arról, mennyi nehézségen, ügykezelésen, herce-hurcán megy keresztül egy jószág, amíg eljut odáig, hogy a fogyasztóhoz kerülve, beteljesüljön a sorsa.

A közellátásügyi miniszter Bihar megyében és Nagyváradon, a folyó év első felére 11.200 vágómarha igénybevételét rendelte el, ami a marhállomány 10 százalékának felel meg. Ezt a mennyiséget a vármegye közellátási hivatala gazdasági és szociális szempontok figyelembevételével s egy bizottság véleményének meghallgatásával osztotta el az egyes községekre. Rövid bepillantás a vármegyei közellátási hivatal rendkívüli alaposággal és körültekintéssel elkészített nyilvántartásaiba, kimutatásaiba, táblázataiba, fogalmat nyújt arról a munkáról, amely ezt megelőzte. Minden egyes gazda anyagi helyzetét, kereseti lehetőségeit, életkörülményeit, minden egyes jószág minőségét és felhasználásának módját te; kintetbe kellett venni s mindezeknek a szempontoknak az összegzésével vették ki a falvakra a beszolgáltatandó vágómarha mennyiségét.

A községekben aztán helyi bizottságok jelölték ki a beszolgáltatóra kötelezett gazdákat, illetve állataikat. Ez volt az eljárás legnehezebb része, mert emberi közösségekben a tökéletes igazság elvét érvényesíteni természetesen nem lehet, de ennek az is bajos megakadályozni, hogy a kijelölő bizottságok tagjainak egyéni érdekei, személyi kapcsolatai itt-ott latbaessenek az elbírálásnál. Az alispán a legszigorúbb rendelkezésekkel igyekezett az igazságosság szempontjait érvényesíteni és elrendelte ama jószág tulajdonosok mentesítését, akiknek állatai a saját megélhetésük alapját képezik és a legnyomatékosabban figyelmeztette a bizottságokat, hogy amennyiben részrehajlás történik, a kijelölő bizottságok tagjainak és rokonságuknak jószágállományát a vármegye kontingense javára teljes egészében igénybevételei és azonnal elszállíttatja.

Sajnos, ennek ellenére is előfordultak a kijelöléseknél olyan esetek, amelyek jogosan kifogásolhatók, de ezeken túl is számos panasz érkezett a közigazgatási hatóságokhoz, amelyeknek alapos kivizsgálása és elintézése rengeteg munkát igényelt. Tömegével vettek fel jegyzőkönyveket és igen sok gazda panaszát odvsolták is, ha a szociális és gazdasági megfontolások ezt indokolták. Az is megállapítható, hogy egyes közigazgatási ténnyezők — kétségkívül az elmult rendszer szellemében — ridegen elzárkóztak a kisemberek panaszai elől, de ezek a panaszok a vármegye alispánjánál, Nadányi Jánosnál mindig meghallgatásra találtak s

az alispáni hivatal ismételtén, a legnagyobb szigorral hívta fel az alsóbb közigazgatási szerveket, értsék meg

az idők szavát s a beszolgáltatásról szóló rendelkezéseket nemcsak papíron, hanem a személyi viszonyok és a gazdák életkörülményeinek figyelembevételével, szociális érzéstől áthatva hajtsák végre,

a kivételeket a panaszokhoz mérten vizsgálják felül, s a beszolgáltatásokkal kapcsolatban létesített kártalanítási alapot megfelelőképpen kezelik.

Mindezekből elképzelhető az a közigazgatási munka, amely a kijelöléseket végrehajtotta. Bekapcsolódott ebbe a tevékenységbe az Állattenyésztők Egyesülete, az EMGE és az állatforgalmi kirendeltség is. Végül mégis elkészült a kijelölt jószágok listája. Ettől kezdve a gazdáknak a hatóságok rendelkezésére kellett tartaniuk kijelölt állataikat. De a panaszok még mindig nem ültek el teljesen s még ma is naponta megfordulnak a vidéki és központi közigazgatási hivatalokban olyan panaszos gazdák, akik még nem kerültek sorra az igénybevételek s azért még lehet némi reményük állataik mentesítésére.

Maga a beszolgáltatás, ami az állatforgalmi kirendeltség közvetítésével, kijelölt kereskedők útján történik, természetesen még több drámai jelenetet eredményez, mint a kijelölés s a panaszok elintézése. Hosszú idő telt el, míg ebben megfelelő, lehetőleg fájdalommentes és a gazdák érdekeit kímélő eljárás kialakult. Időn-

ként, rendszerint hetenként értesítés érkezik, hogy a kijelölt állományból mennyit kell beszolgáltatni s akkor az illetékes szervek meghatározzák, hogy mely községek kerüljenek sorra. Megint gondos számbavetés, latolgatás következik, hogy a még legkevesebbé kihasznált állattenyésztési területeket vegyék igénybe s akkor már csak órák kérdése, hogy a gazda megkapja a parancsot: jelenjék meg jószágával a beszolgáltatás helyén, ahol már várakoznak az állatforgalmi kirendeltség közegei és a kereskedők, illetve a mézárások. Az állatok felhajtása megint sok embert megmozdító eljárás, amit ma már viszonylagos megértéssel fogadnak a gazdák. Külön szempont, hogy miként lesz például egy harmadosztályú jószág 1 pengő 70 filléres átvételi árából 5 pengő húsz filléres rögzített ár, mire a fogyasztóhoz kerül, nem is szólva a magasabb összegekről, amelyeket a mézárások egy kiló marhausért elkernek. Előszul, apadás, különböző kezelési díjak és jutalékok, szállítási költségek, vágási díjak stb. — mind belejár az ár kialakulásába. A távolabbi beszolgáltatási helyekről vasuton, a közlekediekről egyszerűen lábón, hajcsárookra bízott csordákban szállítják be a jószágokat Nagyváradra. Mozgalmas, háborús színjáték ez, amelynek nem is vágóhídon van a legdrámaibb kifejelete... (*)

A június havi hadisegélyek kifizetésének sorrendje

Nagyvárad thj. város adóhivatala a június havi hadisegélyeket az alábbi sorrendben és időben fizeti ki:

Városi főpénztár (földszint 1. számú szoba.)

1944 június 1-én 1-től 250-ig
 „ 2-án 251-től 500-ig
 „ 3-án 501-től 750-ig
 „ 5-én 751-től 1000-ig

Adóhivatali pénztár (földszint 10. sz. szoba.)

1944 június 1-én 1001-től 1300-ig
 „ 2-án 1301-től 1600-ig

„ 3-án 1601-től 1900-ig
 „ 5-én 1901-től 2200-ig
 „ 6-án 2201-től tovább.

A hadisegélyek kifizetése a fenti napokon d. u. 4 órakor kezdődik.

Figyelmezteti az adóhivatal az érdekelteket, hogy a közölt sorrendtől nem tér el és aki a fenti időpontban nem jelentkezik, annak hadisegélyét csak 1944 június 15. után fizeli ki. Nagyvárad, 1944. május hó 25.

Vitéz Morvay Árpád s. k. adóhiv. főnök.

SZÍNHÁZ

A színházi iroda közleménye:

Hedik huszárrok minden este fél 7 órakor

Szombat este, vasárnap d. u. és este, hétfőn este, kedden este bérletszünetben megy az idény legnagyobb sikerű operettje, a *Hedik huszárrok*. Sok-sok humor és kacagás. Szenzációs táncok. Gyönyörű korhű jelmezek. — Főszereplők: Hamvay Luci, Kemény Gizi

Lányi Emmi, Szabó Ernő, Lendvai Lajos, Tanai K. Emil, Gulácsy Albert, Halasi Gyula, Barsy Béla és Kiss István. Jegyekről ajánlatos előre gondoskodni.

Szombat délután fél 4 órakor *Illéres helyőrkak* az idény legnagyobb prózai sikere. *Az első* kerül színpadra.

Pünkösd hétfőjén délután fél 4 órakor a nagy sikert aratott *Zsákbanmaeska* kerül színpadra rendez helyőrkak. Jurik Julesi felléptével.

Szerdán este fél 7 órakor *Nagy tarka műsors est* műsorát ismételi meg a színház a közönség egyöntetű kívánságára, tekintettel arra, hogy ezt a műsört — amelyet legelőször adott a német véderő részére — csak na-

gyon kevésnek sikerült megtekinteni. Jegyek már válthatók.

Előkészületben: *Kiss Ferenc* fellépésével a *Gyurkovics lányok*.

MŰSOR:

Szombat d. u. fél 4 órakor: *Az első* Szombaton fél 7 órakor: *Hedik huszárrok*.

Vasárnap d. u. fél 4 órakor: *Hedik huszárrok*.

Vasárnap este fél 7 órakor: *Hedik huszárrok*.

Hétfő d. u. fél 4 órakor: *Zsákbanmaeska*.

Hétfő este fél 7 órakor: *Hedik huszárrok*.

Kedden este fél 7 órakor: *Hedik huszárrok*.

Szerdán este fél 7 órakor: *Nagy tarka műsors est*.

Csütörtökön fél 7 órakor: *Egy bol-dog pesti nyár*.

Péntek este fél 7 órakor: *Gyurkovics lányok* (Kiss Ferencsel), bemutató bérlet.

Szárók. A-bérlet.

Biharvármegyei Közlölet Szövetkezet 619/1944. BKSZ. szám.

Versenyárgyalási hirdetés

Biharvármegyei Közlölet Szövetkezet igazgatósága a vármegye területén az alább felsorolt községekben építendő ONCSA-házak kőműves, ácés és mázóla munkálataira nyilvános versenyárgyalást hirdet:

Nagyszalonta 20 ház.
 Váradszentmárton 4 ház.
 Sarkad 4 ház.
 Gyapju 2 ház.
 Inánd 4 ház.
 Hajdubagos 9 ház.
 Székelyhid 2 ház.
 Biharfélegyháza 10 ház.

Az ajánlatok beadási határideje 1944. év június hó 10. délelőtt 10 óra. A beérkezett ajánlatok felbontása ugyanazon nap déli 12 óra. A versenyárgyalás helye a Biharvármegyei Közlölet Szövetkezet irodahelyisége. (Vármegyeiház épület.)

A munkálatok költségei szabályzerően biztosítva vannak.

Az ajánlattételhez szükséges költségvetési úrlap, rajzok, feltételek a szövetkezet irodahelyiségében szerezhető be folyó hó 30-tól hétköznapiokon délelőtt 11—13 óra között. Ajánlatot akár az összes munkára, akár a különböző iparágakhoz tartozó munkákra külön-külön (kőműves, ácés, asztalos, lakatos, tüveges és mázóla) lehet megtenni.

Határidő után érkezett, vagy a feltételeknek meg nem felelő ajánlatokat figyelembe nem veszünk.

Ajánlattevő nyilatkozni köteles, hogy az 1939. IV. t. c. hatálya alá nem esik, hasonló nagyobb munkát már végzett és hogy iparigazolvánnyal rendelkezik.

A Közlölet Szövetkezet fenntartja magának azt a jogot, hogy a munkálatok odaítélésénél a beérkezett ajánlatoktól függetlenül saját belátása szerint döntsön. Többek között azt is, hogy a munkákat esetleg több ajánlattevő között megossza.

Nagyvárad, 1944. évi május hó 25-én

Dr. vitéz Nadányi János s. k. alispán, elnök.

Barmislen

Ingatlan

adásvétel, csere vagy bérlet-ügyben bizalommal keresse fel **MEZEL** ingatlanforgalmi irodát Nagy Sándor ú. Telen 27—30

Gabona-vetőmag és olajosmag

helyi kereskedőket

bizományosnak szerződési Bihar megyében

vitéz Horn Jánosky és Redl

Nagyvárad, Mussolini tér 16. szám

Legalább félesztendőt vesz igénybe a zsidó vagyontárgyak leltározása

Míg ez a munka be nem fejeződik, nem lehet szó semmi-féle kiutalásról

Nagyvárad, május 27. A pénzügyigazgatóság a napokban közölt felvilágosító és figyelmeztető közlemény ellenére is, nap mint nap érkeznek kérések zsidó lakások leltározása, zsidó lakásokban lezárt bútorok elszállítása s különböző berendezési tárgyak és értékek ellenszolgáltatásért való kiutalása iránt. Ezzel kapcsolatban a pénzügyigazgatóság hangsúlyozza, hogy mindezekről szó sem lehet addig, amíg a leltározás és az elraktározás munkája befejezést nem nyert s kormányrendeletkezés nem jelent meg a zsidó vagyontárgyak mikénti értékesítéséről.

— Ha 50 bizottság fogja is a leltározást végezni, — mondják illetékes helyen, — akkor is igénybevesz ez a munka legalább félesztendőt. Hasonlóképpen nagy feladat a zsidó üzemek és kereskedések leltározása is. Ez utóbbi munka megkönnyítésére s különösen a zsidó üzletekben lezárt áruk leltározására és osztályozására a pénzügyigazgatóság a Kereskedelmi és Iparkamartól, valamint a Kereskedelmi Csatlóktól kereskedéseket fog kérni, hogy az eljáró bizottságnak szakértelmükkel segítségükre legyenek.

Ismételtén kijelentik illetékes helyen, hogy sem lakáskiutalásra, sem soronkülső leltározásra, sem pedig vagyontárgyak értékesítésére vonatkozó kérésekkel ne forduljon a közönség a pénzügyigazgatósághoz, mert ezzel csak hátráltatja az illetékes ténylező munkáját.

De ha valaki rendellenességet tapasztal a lezárt zsidó lakásokban, akkor ezeket azonnal jelentse, esetleg telefonon is, akár a pénzügyigazgatóságnak, akár pedig a rendőrségnek. Különösen a ház-

felügyelők figyelmét hívja fel erre a pénzügyigazgatóság, akik a jelentés elmulasztása esetén meg nem érdemelten is gyanuba keveredhetnek. Ha például észreveszik, hogy valamelyik lezárt zsidó lakás egy ablaka nyitva van, vagy bent ég a villany, vagy ha megállapítják, hogy a lakás bejáratára alkalmazott pecsét megsérült, valamint ha illetéktelen személyek akarnak behatolni a lepecsételt lakásba, azonnal tegyenek jelentést a pénzügyigazgatóság, illetve a rendőrség haladéktalanul intézkedik, mint ahogy ez a közelmúltban már több esetben is történt. Sajnos, nap mint nap

előfordul, hogy a lepecsételt zsidó lakásokat feltörik és onnan értéktárgyakat szállítanak el. A besurranó tolvajokról, alkalmi betörőkről a legfőbbrendű rendőrszemet kell értesíteni, ha pedig hatósági színezetű, szervezett behatolásról van szó, ami természetesen rendszerint járművek igénybevételével történik, a pénzügyigazgatóságot vagy a rendőrséget kell telefonon felhívni, amelynek ilyen esetekben van elegendő ideje arra, hogy a helyszínre kiszálljon és a rendelkezéseket megakadályozza.

Előfordul, hogy keresztény lakosok panasszal fordulnak a pénzügyigazgatósághoz, ha a csendőrség zsidó vagyontárgyakat szállít el tőlük. Erre vonatkozólag azt a magától érthetődő információt kaptuk, hogy a csendőrség közbelépése a be nem jelentett zsidó vagyontárgyak esetében teljességgel jogos, hiszen a kötelező bejelentés határideje április 30-án lejárt.

Előkészítő tanfolyam iparosok, kereskedők és munkások részére

a polgári iskola III. és IV. osztályainak vizsgáira

Nagyvárad, május 27. A Városi Népművelési Bizottság rendezésében a folyó tanévben most indul a tizenegyedik tanfolyam, amelyen ezúttal az iparos-tanulókon kívül iparosok, kereskedők, munkások és általában bármilyen foglalkozásbeliek is résztvehetnek. Az új tanfolyamhallgatók a polgári iskola 3-ik és 4-ik osztályainak vizsgáira nyerneik előkészítést.

Az oktatás június hó 2-án kezdődik és a szeptember hónapban tartandó magánvizsgákkal egyidőben végződik.

Erre a tanfolyamra beiratkozhatunk korra és foglalkozásra való tekintet nélkül leányok, ifjak, asszonyok és fér-

fiak, miután a cél az, hogy a magukat továbbképezni akarók minél szélesebb rétege a kívánt oktatásban részesülhessen. A tanfolyamok tananyaga egyelőre teljesen azonos a polgári iskola megfelelő osztályainak tanmenetével.

A beiratások a városi Népművelési Bizottság titkári hivatalában — Szilágyi Dezső utca 12. I. emelet — történnek. Jelenkezni — június 2-ig — mindennap délelőtt 10 órától 12 óráig lehet. A beiratási díj 2 pengő, a tandíj pedig — a jelentkezők száma szerint — havonta 10—20 pengő lesz. Tekintettel arra, hogy az iskolahelyiségek a város területén kivétel nélkül hadicélokát szolgálnak, az Iskolánkülső Népművelési Bizottság ezt a tanfolyamot hivatalos helyiségének egyik szobájában rendezte meg. Az előadások hetenként kétszer, délután 3-tól 8-ig tartanak.

Mint a tandíj összegének aránylag csekély voltából és az említett kedvezményekből kiderül, a népművelési bizottság mindent elkövet, hogy a tanfolyam iránt minél nagyobb érdeklődés nyilvánuljon meg s bizonyos, hogy az érdekeltek is teljes mértékben átértékelik: olyan

BUTOR

most is nagy választékban „ARTA” bútörüzletben Gróf Bethlen István-utca Pannonia épület

kedvező, szinte áldásos alkalom ez arra, hogy a műveltség magasabb mértékére való törekvésüket megvalósíthassák, amilyen csak ritkán kínálkozik. Értésülésünk szerint egyébként a tanfolyamra már is számosan jelentkeztek.

Fontos rendeletek a hivatalos lapban

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A belügyminiszter rendeletet adott ki a zsidók hasznathajtó hatósági jogosítványainak megszüntetéséről szóló ez évi rendeletnek rendőrhatalósági engedélyekre vonatkozó végrehajtásáról. A rendelet a Hivatalos Lap szombati számában jelent meg.

A Hivatalos Lap szombati száma közli a belügyminiszter rendeletét, amely módosítja az anyakönyvi kivonatokért szedhető díjak felerészének jóléti célokra való felhasználásáról szóló rendelkezést.

A Hivatalos Lap szombati száma közli az igazságügyminiszter rendeletét a tagosítás és birtokrendezés ügyeiben követendő eljárásról.

Felakasztotta magát, mert megvakult

(Nagyvárad) A sarkadi csendőrség jelentette a nagyváradi ügyészségnek, hogy Tóth Sándor ottani lakos felakasztotta magát. Mire rátaláltak, halott volt. A vizsgálat megállapította, hogy Tóth Sándor röviddel ezelőtt megvakult és ez keserítette el annyira, hogy eldobja magát az életet. Az ügyészség megadta a temetési engedélyt.

Mezőgazdasági ásványolajtermékek korlátozása

A Hivatalos Lap szombati száma közli a pénzügyminiszter rendeletét a mezőgazdasági célra használt motorok hajtására szolgáló kedvezményes ásványolajtermékek korlátozásáról.

Kereskedők és szakmai jegyzékben szereplő iparosok bejelentési kötelezettsége

A MTI jelenti: A Hivatalos Lap szombati száma közli a kereskedelem és közlekedésügyi miniszter rendeletét, amely szerint minden kereskedő és olyan iparos, aki a szakmai jegyzékben szerepel, tekintet nélkül arra, hogy iparát vagy kereskedését folytatja-e, vagy csak érvényes iparjogosítvánnyal rendelkezik, de iparát vagy kereskedését néylegesen nem folytatja, köteles 8 nap alatt, vagyis június 4-ig az alábbi jegyzékben, szakmánként megadott címre a következő adatokat bejelenteni:

a) Egyéni cég a cégtulajdonos nevét, közkereseti, betéti és korlátolt felelősségű társaság a tagok nevét, minőségét és a részesedés arányát. Részvénytársaság és szövetkezet a társaság cégét.

b) Azt, hogy az egyéni cég tulajdonosa, illetve a közkereseti, betéti és korlátolt felelősségű társaság tagjai az 1600—1944. ME sz. rendelet 14. szakasza szempontjából hogyan minősülnek?

c) A lakó és telephelyet, a község, utca és házszám megjelölésével.

d) Az ipar és kereskedelem megjelölését, amire a bejelentő iparjogosítványa szól.

e) A ténylegesen gyakorolt ipar és kereskedelem megjelölését.

f) Értelmiségi és egyéb alkalmazottak számát külön részletezve.

g) Az utolsó év egész forgalmának összegét.

A bejelentést ajánlott küldeményként, postai levelezőlapon, tehát semmi esetre sem levélben vagy más módon, hanem csakis postai levelezőlapon kell megtenni. Ha valaki bejelentésre kötelezett több szakmai csoport alá tartozó ipart vagy kereskedést üz. köteles mindegyik szakmai csoportnak bejelenteni, annak megjelölésével, hogy bejelentését milyen más csoportnak küldte meg.

A rendelet a továbbiakban felsorolja részletesen az illető csoportok címét.

Nem magyarnak is HAMIS

arra esküdni, hogy porcellán és porcellán közt különbség nincs, mert az alapjában véve egyforma s a közönségnek csakis a márkát kell megfizetnie. Kalmár fogás ez olyan kereskedőtől, aki a silány árúját szeretné a megszüditett vevő nyakába sözni, természetesen a jót megközelítő árban.

A vásárló közönség okulására tájékoztatásul közlöm az alábbi 2 táblázatot:

I. Tábl. Porcellánfajták	Kaolin %	quarz %	földpat %
Meisseni porcellán	66—67	8—9	25—26
Cseh porcellán	55	22.5	22.5
Thüringiai porcellán	40	32	28
Keletázsiai porcellán	25—35	41—45	20—35

II. Tábl.	vegy. tiszta agyagföld %	kovasav %
Meisseni porcellán	35.1	58.5
Francia „Limoges” porcellán	24.0	70.2
Cseh porcellán	23.4	71.0
Kínai porcellán	20.7	70.5
Japán porcellán	16.0	74.5

A HERENDI porcellángyár vegyészeti szerint lehetetlen az, hogy pl. 2 különböző gyár 1000/0-osan egyforma összetételű porcellánmasszát állítson elő!

A fenti táblázatokon mutatkozó különbségek még jobban eltérnek az anyagok feldolgozása után, amely szintén reányomja bélyegét a készítményekre, pl. őrlés, szapolás, szűrés, préselés, festés, mázolás, de főképpen az EGETÉS UTÁN.

Igy tehát nem a gyári bélyegét kell megfizetni, hanem a gyártást, a feldolgozást, esetleg a nyersanyagot, s a márka legfeljebb egy jelzés, amellyel mintegy garanciát vállal a készítője gyártmánya jószágáért!

Hazafias tisztelettel: egy szakértő tanu.

Az SS Porcellánmanufaktúr készítményei Tompa Ferencnél kaphatók.

Emlékezünk...

Virágpompás, illatozó május utolsó a hősök közé írta a ti halhatatlan neveteket is.

Máskor, hősök ünnepén, virágos május utolsó vasárnapján ti tartottátok az emlékezést és most rólatok emlékezünk.

Hogy méltók vagytok őseitekhez, hogy hazaszerető, bátor, vitéz magyarok vagytok életetekkel, harcotokkal, halálotokkal mutattátok meg.

Ma mindenkitől kétszeres munkát, áldozatot kíván az élet, a haza, Dolgozunk, szívvel, lélekkel! Mégis, tudjuk, hogy a ti hősi áldozatotok értékéhez a miénk kamatnak is kevés, nagyon kevés. Nem is áldozat ez, csak egyszerű munka. — kötelesség!

Mindnyájan érezzük, hogy ti, háború hősei a legtöbbet adtatok a hazáért, amit ember adhat, Értünk harcoltatok, véreztetek. A mi életünknek is a ti halálotok az ára.

Ezt a vért, életetadó, nagy áldozatot mi, itthamaradtak, értetek, helyettetek is dolgozók, aggódók nem tudjuk elfelejteni és nem engedjük elfelejteni soha!

Legyen a köszönet és a hála kifejezője ez az emlékezés is, mely hazajúti kötelességből fakadó kegyeletet érlel a lelkekben.

Legyen a tiétek e hősök napján Istenhez küldött templomi imánk, jóhadunk.

Ezen a szent vasárnapon gondoltam, lélekben, emlékezésben mindnyájan találkoztok, régi és új világháború hősei: egyek vagytok! Mindnyájan egyért, a szabad magyar hazáért haltatok meg!

Hősi példátok, emlékekkel örökre itt marad közöttünk, élő mementóknak, Igy új hősöket neveltetek, akik hozzátok hasonlóan, egyért élnek, egyért harcolnak és ha kell, egyért halnak: a drága magyar hazáért!

Nemes János.

Emlékezünk! — Emlékezünk az 1914—18-as világháború hősi halottaitára. Nem felejtettük el e hősi vitézséget! 26—30 év távlatára örök halálát patinát vont dicső nevükre, értékesebb lett!

Emlékezünk! — Emlékezünk az 1939-es hősökre, akik vérük ontásával visszahozták Kárpátját, drága földünk elrabolt darabját. Ez a vitézség a világháború hőseinek kultúráján épült. A példa szent lett, melynek követését Trianon bosszúja oltotta a magyar lélekbe.

Emlékezünk! — Emlékezünk 1941 tavaszának hős katonáira, akik legendás vitézséggel szereztek vissza Délvidéket, miközben vérük ontásával tették termékenyebbé az aranybúzával termő bácskai földet.

Emlékezünk! — Emlékezünk a most dúló háború hőseire, akik a magyar rög védelmében öntöztek apáitok, bátyáitok vértől felszáradt Galícia földjét ismét a drága magyar vérről. A sebek, melyeket a ti elmúlástok ejtett szívünkön, még nem gyógyultak be, még nagyon sajnálnak.

Akár a régi, akár az új világháború szörnyű rátok a halál átkát, az emlékezés tisztán áll lelki szemünk előtt, különösen most, hősök ünnepén. Szinte látunk benneteket, halljuk hangotokat, érezzük fájó búcsúzóitokat.

Hívott a haza benneteket — és mentetek, — nagyon messze mentetek — és nem jöttetek, nem jöttök vissza többé sohasem.

Életek végét jelentette a hivatalos irás, a tábori posta. Szájról-szajra szállt. Hazaérkezett. Részvételt töltötte meg a tanya, a kis falu, a város levegőjét. Bejárta az ismerős utcákat, az udvart, a házat.

Testeteket idegen föld markolta át. Tán halom sincs felette, kereszt, fejfa sem jelöli a nyugalóhelyet. A jeltelen, besüppedt sírt talán szédulta már az ellenség harca. Hol, merre keressünk benneteket? Megtaláljuk-e valamikor szétzúrt csontjaitokat?

Igaz vigasztunk, hogy lelketek nem halt meg. El! Visszaszállt a kis cserepes bogárhátú házba, a kedves családi otthonba. Hazaküldte az Isten szava; hazavárta a szeretet. Nem halt meg példátok, amely bennünket kitartásra lelkesít, erőt és új életet sugároz.

Uj világháború hősei! Az emlékezés ereje rávéste a ti neveteket is a hősök márványtáblájára. Aranyfényt csillogtatott rá a jó feleség, az aggódó, bizakodó szülő és a kedveskedő gyermek.

TEJFEL

állandóan kapható

O. M. T. K.

tejközpont elosztóiban.

Viszonteladók csak a központi üzemben Vadász-u. 2.

Telefon: 27—24

VEGH festőde

felvételi üzletei:

Bémer-tér 2 Tel.: 33-40, Szt László-tér 14 Tel.: 22-17

Uj üzlet: Hitler Adolf utca 1. Telefon: 24-58

Gyár: Hitler Adolf utca 40. Telefon: 21-08

A SÁROSPATAKI BESZÉD

A főispáni székfoglalók országsszerte nagy miniszteri megnyilatkozásoknak szolgáltak jó alkalmul. A miniszterek saját tárcájuk körén kivüleső, általános elvi szempontokból is megvilágították a megtörtént vagy várható rendelkezéseket, melyek az egyetemes magyarság javát szolgálják. Nem egyszer a napi politikától és pártpolitikától független, nagyjelentőségű, elvi, átrendezési kérdések kerülnek színpadra. A sok között megkapott vitéz Rátz Jenő miniszterelnökhelyettes sárospataki beszéde. S annak is a parlamenti rendszer megújításáról szóló része. Nagyon ismerős, köreinkben sokat tárgyalt és vitatott kérdést vetett fel a beszéd és minden közös gondolat-hajhászás nélkül megvallhatjuk, hogy a mi keresztény szociális elveink programjában is szerepelt ez. Ismerős szavak, de hogy ezek a mai rendszer-változás fogalmazásában mit jelentenek milyen méretű ez a fogalom, azt az életreváltás vagy bővebb bemutatás vetíti fel.

A hivatásrendek nagyobb szerephez juttatása, elhatározott jelentőségű bekapcsolása a nemzet életébe komoly irányvonal s óhajtott szándék. Cselekvő készségünk ereje készen áll és eszmei felkészültségünk kiépítve! Boldogok lennénk, ha a tervezett átrendezés egyezne legalább lényeges vonásaiban a pápai szociális körlevelek alapján kialakult keresztény szociális állameszménnyel. Mi, természetesen, nem a politika, hanem a társadalmi, szociális, gazdasági oldorról nézzük e kérdést és a Quadragesimo anno egyik magyarizációjával valljuk: Ez a gazdasági rend, amely a hivatásrendekre, vagy más szóval szaktestületekre épül fel, „összefér minden olyan államformával, minden olyan politikai rendszerrel, amely a szociális igazságosság és szociális szeretet elvének érvényesülését elősegíti” (Nell-Breuning).

Nagyon igaz a sárospataki beszéd ama kitétele, hogy új rendezésre, alapos reformra szorul a magyar élet több vonatkozásaiban. A konzervativizmus és tudományosság agályosság mezébe öltözött állampolitikai „beati possidentes”, a boldog jóllakottak kedvenc témája lehet. A magyar életet magasabb kilátóból figyelők már hosszú évek óta tárgyalják a szociálisabb, igazságosabb átrendezés szükségességét és lehetőségét. Hiszen ezen a zászlón rajta áll: Megőrizni a mult értékeit, felszámolni a mult bűneit, előbbre vinni a munkásság, magyarság és emberiség ügyét. Kifünő társadalomtudományi kiválóságunk, P. Varga László jezsui-

ta, 1933-ban fektette a kérdést elsőrendű kis könyvében (Uj társadalmi rend felé). Rendszerváltozás vagy foltozgatás? Alapos okfejtés után megállapítja, hogy „az egész rendszer szervi hibában szenved, amelyet csak gyökeres rendszerváltozással és nem megszokott szociálpolitikai módszerekkel lehet orvosolni” (20. l.)

Sokat hangoztatott gondolat: az osztálytalan társadalom. A munkaadó és a munkás viszonyában éleződött ki legjobban az ellentét, az osztályérdek törtéte. Ez szigorú következménye annak a rendszernek, amely az osztályharc szellemében született. A hivatásrendek felállítására egyb lényeges előnyén kívül ezt a bajt is megszünteti. Maga a legnagyobb erkölcsi hatalom, az érdekeken felülről és nagy távlatokat befogó pápai trón világszózata így beszél a hivatásrendiségről: „az egymással szembenálló osztályok harcát megszüntetni, a különböző foglalkozási ágakat békés együttműködésre bírni, legyen az államférfiak és a tisztességes polgárok legfőbb célja és törekvése. Tehát a rendiség helyes föllállítása a szociálpolitikai célkitűzés. Más megoldás alig lehetséges, mint a társadalmi szervezetben olyan jól rendezett szervezet, rendiségi alakulatokat teremteni, amelyeknek az egyesek nem valami munkapiaci párthoz tartozásuk, hanem saját társadalmi hivatásuk, foglalkozásuk alapján volnának tagjai. „Azt jelenti ez, hogy nemcsak a munkásokat, hanem a munkaadókat is magában foglalja a szaktestület. Egyetlen érdekfőközpont, amelyben az összetartozás, a szolidaritás szükséges elve jut kifejezésre. Hiszen a munkaadónak és munkásnak sok tekintetben közös érdeke van, természetesen a liberális kapitalista haszonhajhászat, gazdasági egoizmus kikapcsolásával, amely eme rendszernek szükségszerű velejárója. Nem érdeke-e a munkásnak, hogy az üzem, hol kenyérét keresi, minél olcsóbban, minél jobban termeljen, jövedelmezősége emelkedjék? Hisz megélhetését ez biztosítja! Másrészt a vállalkozó nem ellenséget, hanem érdekfelet, munkatársat lát a munkásban, jogos igényeit lelkiismeretesen kielégíti. Ebben a rendi képviselőben munkások és munkaadók egyenlő számban foglalnak helyet s a magasabb fórumot, az államhatalmat csak akkor veszik igénybe, amikor közös meggyőzésre nem jutna.

A hivatásrendek sajátossága az önkormányzat. Ez az államnak is előnye, mert általa sok fölösleges tehertől szabadul meg. Háboruban vagyunk, az önkormányzat talán nem lehet oly tágkört,

mint harcmentes időben, de ezt csak átmenetinek kell tekintenünk s szemünk előre néz és látja a jövő magyar felrisszülő társadalmának körvonalait.

Az összes szaktestületek, hivatásrendek képezik a gazdasági parlamentet. Ez a nemzet gazdasági és szociális szervezete. Alárendelten működik a politikai parlament mellett és a kormány vezetése alatt, mert a nemzet egyetemes javaiért ezek felelősek végső fokón.

A hivatásrendiség eszméje testet öltött Magyarországon a Hivatásszervezet mozgalmában. „Ipari vonalon 151 város és ipari göcpon, agrár vonalon több ezer község felé kiépült szervezeti hálózatunk, a komoly, tárgyyszerű szakmai szervezkedés, a 150 ezer munkás részére kivívott több, mint 50 millió pengő bér-többlet, munkásfőiskoláink Sopronfői Székelyudvarahelyig tízezeres, ezres létszámú nagygyűléseink és munkásnépélyeink, országos szakkongresszusaink és szociálpolitikai javaslataink, szaktanfolyamok és munkás szakképzések sorozata: mind-mind bizonyíték a történelmi cél és út hű követésében” — írja Vida István hivatásszervezeti titkár a Népközpont újabb számában.

A miniszterelnökhelyettes sárospataki beszéde megértő szívekre talált a mozgalom szervezeteiben és eszmei barátainál s emelt fővel hirdettük, hogy a pártpolitikától mentesen egyedül nekünk volt és van ilyen programunk, amelynek hivatásában, célravezetésében a sárospataki beszéd után csak megerősödünk. A magyarság felemelkedése biztos talajra talált a hivatásszervezetekben és teljes kiterjedésű szép gyümölcsöt hoz. Egy a megfontolandó, nem azt kutatni, bira'gatni, honnan jött az eszme, hanem helytállóságáról meggyőződve, kitartó erővel építeni bele a nemzet felrisszülő életébe.

(M. T. J.)

Gépjárművezetőképző

(autó és motorkerékpár)

magánfolyam

Kezdődik június 1-én, csütörtökön este 7-kor. Beiratkozni lehet az iskola irodájában d. e. 10—1-ig, este 8—11-ig Ritoók Zsigmond-utca 15. szám. Telefon 22—09. (Andrieká varazs)

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: 1 óra 4.30 P.
 3 óra 12.40 P.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk
 száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adnak vissza.

„SURSUM CORDA“

Nem is olyan régen
 Rohantam én is csatások, sáros,
 Görbe utakon, — ördög-szekéren.

Muló vágyakat hajkurászva,
 Miért-ek kulcsát keresve,
 Bölcsőtől csak a sirig látva...

Nem volt Reményem, Hitem,
 Nem volt Imádságom
 És nem volt az Isten — az Istenem...

És egyszer... jaj, nagyon hosszú nóta,
 Csak reszketett, fájt, zokogott a lelkem:
 Élet vagy Halál... ütött az óra...

Élet! Virulás! Tavasz! Kacagó Élet!
 Krisztus lehajolt hozzám és lelkembe

súgta:

„Sursum corda!“ Örök az Élet!
 Örök az Élet!
 (1932.)

VARALJAI KÁLMÁN

Pünkösdi istentiszteletek a nagyvárad
 evangélikus egyházban és szövényaiban.
 A nagyvárad evangélikus templomban
 (gróf Csáky István-u. 26.) a délelőtti fél
 9 órakor kezdődő németnyelvű istentisz-
 teletek után pünkösdi I. és II. ünnepen
 délelőtti 10 órakor magyar nyelvű isten-
 tiszteleten emlékezik meg a gyülekezet a
 világháború hősi halottairól. Istentisztelet
 végeztével az Urvasorját is kiszolgál-
 tadják azoknak, akik valamely komoly
 előkészülettel élni óhajtanak. Pünkösdi
 vasárnapján még Nagyszalontán és Vá-
 radszöllősen, Pünkösdi hétfőjén pedig Fu-
 gvivásárhelyen és Szalárdon tartanak
 evangélikus istentiszteleteket, illetve bib-
 liaórákat.

Elgázolt az autó egy gyermeket. Nagy-
 várad, május 27. Súlyos autógázolás tör-
 tént ma délben a Ritoók Zsigmond-utca
 sarkán, ahol a nagyvárad román követ-
 ség autója elütött egy kislányt. Az autó
 utasai a gyermeket azonnal bevitték a
 Sztaroveszky-utcában levő gyermekkór-
 házba és ott azonnal ápolás alá vették. A
 gyermek személyazonosságának megál-
 lapítását folyamatba tette a rendőrség,
 egyben megindult a vizsgálat a baleset
 körülményeinek tisztázására.

Fájdalomtól megtört szível
 tudatjuk, hogy a legjobb és leg-
 szeretőbb férfi, apa és rokon

CZIRA KÁLMÁN

műkertész

hosszas szenvedés után 61 éves
 korában visszaadta neimes lelkét
 Teremtőjének. Drága halottunk
 hült tetemét május 28-án dél-
 után 4 órakor fogjuk örök
 nyugalomra helyezni a reformá-
 tus egyház szertartása szerint
 a Rulikovszky-temetőben levő
 családi sírhelyen.

Gyászolják:

Czira Kálmáné
 sz. Zih Emma felesége
 Czira Emmuska leánya
 és kiterjedt rokonsága.

A vasuti szállítóvevényürlapok egysze-
 rősítése és új ára. A pénzügyminiszter a
 62.291—1937. számú rendelettel (Buda-
 pesti Közlöny 90. szám) forgalomba becsá-
 tott gyors darabárak szállítására szolgáló
 III. számú teher tizfilleres pénzügyi bé-
 lyegnyomattal ellátott szállítóvevényürla-
 pok gyártását beszüntette, minthogy ezek
 használatát a kereskedelem- és közleke-
 désügyi miniszter is beszüntette. A még
 meglévő készleteket megfelelő ártanomá-
 sal mint szállítóvevényt fel lehet használni.
 Az élelmiszer és romlandó áruk szállí-
 tására szolgáló tizfilleres pénzügyi bé-
 lyegnyomattal ellátott I. számú szállító-
 vevény ürlapok továbbra is forgalom-
 ban maradnak, azonban azoknak eladási
 árát 1943 június 1-től példányonként 30
 fillérben állapította meg a pénzügyi-
 miniszter. (MTI)

MEGMÉRGEZTE MAGÁT EGY LEANY
 (Nagyvárad). Pénteken délután értesít-
 tették a mentőket, hogy Kócs Julianna
 nagyvárad, Rimánóczy-utca 6. szám al-
 tá lakos öngyilkosságot kísérelt meg. A
 mentők az életunt leányt a kórházba
 szállították, ahol az orvosi vizsgálat meg-
 állapította, hogy Kócs Julianna ammó-
 niakkal mérgezte meg magát. Állapota
 súlyos, életbemaradásához azonban van
 remény.

Jégszekrények — szójababból. (MNK)

Figyelemreméltó jelentés érkezett nem-
 rég a szójababnak műanyagból való fel-
 dolgozásáról. Sikertült ugyanis egyes ház-
 tartási berendezéseket, így kisebb jég-
 szekrényeket, teljesen szójabából készült
 műanyagból előállítani. A műanyagkeve-
 rék cellulozerosztból és szójagyantából
 áll. Az új anyagból készült jégszekrények
 előnye, hogy könnyű súlyúak, ezenkívül a
 régi jégszekrényekkel szemben nincsenek
 kitéve a rozsdásodás veszélyének.

Házasság. Dr. Tőkés Elek vármegyei
 aljegyző és Schieszer Irén m. kir. áll.
 tanítónő házasságot kötöttek. Minden
 külön értesítés helyett.

Melyik a legkisebb tudományos mér-
 ték? A egkisebb mérték, amivel a tudó-
 mány dolgozik, az „Angström-egység” a
 milliméter tizmilliomod része. Ezzel az
 egységgel állapítják meg a fény hullám-
 hosszát.

Kávéházakban és vendéglőkben kérj,
 Magyar Lapok-at.

MEGNYILT a rádiumosvizü ózonduslevegőjü

PÜSPÖKFÜRDŐ HULLÁMFÜRDŐJE

Vonatjárat hatszor naponta

Erdély egyetlen hullámfürdője

A „Dobó Katica“ állami polgári leányiskola igaz- gatójának felhívása növendékeihez

Felhívom a folyó tanítási évben a ve-
 zetésem alatt álló intézetbe járt összes
 növendékeket, hogy az április és május
 hónapokban tanult számbavétele, il-
 letve átszámítása céljából az intézetben
 a következő sorrendben és időpontban
 jelenjenek meg:

1944. május 30-án, kedden reggel 8
 órakor a IV. osztályosok, 9 órakor a
 III. oszt., 10 órakor a két második oszt.,
 míg 11 órakor a két első osztály növén-
 dékei. Mindenki hozzon füzetet, ceru-
 zát, magyar- és számtan-könyvet. A to-
 vábbiakra a beosztást az intézetben fog-
 ják megkapni.

Figyelmeztetem a növendékeket, hogy
 nem minden helyiség üres, ezért csak a
 megjelölt időre jelenjenek meg. Aki ná-
 marább érkezik, az intézettel szemben
 lévő nappal oldalon várakozzék, míg fel-
 hívja őket az altiszt. Igazgató.

Felhívás a Szent Vince intézeti polgá-
 ristákhoz! A helybeli és közeli község-
 ben lakó polgáristák május 30-án reggel
 9 órakor jelenjenek meg ellenőrző köny-
 vecskéjükkel és naplójukkal a Szent Vin-
 ce intézetben.

Házasság. Lovász István és Török
 Margit folyó hó 28-án délután 7 órakor
 tartják esküvőjüket a Templom-téri ró-
 mai katolikus templomban.

Több mint hetvenezer emigráns tartó-
 kodik Svájc területén. Berni hivatalos je-
 lentés szerint a most folyó év elején
 70.183 emigráns tartózkodott Svájc terü-
 letén, akik az előző években, de különö-
 sen az utolsó hónapok során kerestek az
 ország határain belül menedéket. A me-
 nekültek ellátása természetesen súlyos
 megterhelést jelent a kis ország számá-
 ra. A svájci szövetségi kormány eddig
 22.295.000 svájci frankot fizetett ki az
 emigránsok eltartására. Ez magában vé-
 ve is jelentős összeghez jön még a ma-
 gánosok részéről és különböző gondozó
 intézmények részéről előteremtett szintén
 nem jelentéktelen hozzájárulás. (KKK)

BUTORT színeset MEZEI-TŐL

Háló, kombinált és előszobák.
 Szabadság-utca 12. (Szacsavay-utca 48.)

Konvha ujdonságok

HIRTELEN HALAL A VÁRÓTEREM-
 BEN. (Nagyvárad, a nagyszalontai állomás
 harmadosztályú várótermében az egyik
 utas hirtelen rosszul lett és néhány perc
 alatt meghalt. A vizsgálat megállapította,
 hogy a halott Veres Sándor nagyszalontai
 lakos és halálát szívizélhűdés okozta.
 A temetési engedélyt az ügyészség meg-
 adta.

LÉVAY JÓZSEF

szobafestő és mázoló
 Gróf Andrássy-u. 10.
 Új telefonszáma 37-41

Egy házaspár és három
 agglagény vidám komédiája:

ASSZONY- FURFANG

Az idei legnagyobb
PAULA WESSELY-film
 az
A POLLOBAN

Vasárnap és hétfőn délelőtt
 11 órakor kedvezményes
 helyárakkal **MATINE**

A VITÉZI SZÉK közli, hogy Pünkösdi
 vasárnapján a hősök-napjával kapcsola-
 tos református istentisztelet a vitézek
 részére 8 óra 30 perckor lesz.

Köszönetnyilvánítás

Mindazon rokonunknak, jóba-
 rátunknak, az összes kollégák-
 nak és minden jóismerősnek, kik
 forrón szeretett

Zoltánunk

elvezetésében mérhetetlen fá-
 dalmunkban osztoztak, hálás
 köszönetet mond a porig sujtott
VARGHA CSALAD.

NYILTTÉR

Felkérem a Glück Gyula villamosság
 bakkelit üzem összes hitelezőit, hogy a
 fenti céggel szemben fennálló követel-
 éseiket ezen hirdetés megjelenésétől szá-
 mított 8 napon belül az üzem Nagyvárad,
 Szacsavay-u. 22. (bejárat Várad Zsigmond
 utcából) irodahelyiségében hiteltérjem-
 lentésük be, annál is inkább, mert
 ezen határidő letelte után követelések
 nem vétetnek figyelembe.
 Nagyvárad, 1944. május 25.

MAJLATH ISTVAN
 hatósági megbízott, vállalati vezető,

NYILTTÉR

Felkérem az Elektro-technika első
 nagyvárad műanyag sajtoló és villamos-
 sági cikke üzeme, Nagyvárad, Tompa
 Mihály-utca 30. összes hitelezőit, hogy a
 fenti céggel szemben fennálló követel-
 éseiket ezen hirdetés megjelenésétől szá-
 mított 8 napon belül hiteltérdemlően jelen-
 tésük be a Glück Gyula villamossági bakk-
 lit üzem Nagyvárad, Szacsavay-u. 22. sz.
 (bejárat a Várad Zsigmond-utcából) iro-
 dában, annál is inkább, mert ezen hatá-
 ridő lejártá után követelések nem vétetnek
 figyelembe.

Nagyvárad, 1944. május 25.

MAJLATH ISTVAN,
 vállalati vezető,
 hatósági megbízott.

Tevévei szántanak az erdélyi havasok alatt

Lovas kozákok, kalmükök beszélnek a Szamos partján menekülésük viszontagságairól

Dés, május 26. A két Szamos ösze-futó íve közé plántált máskor oly csendes kis város ezekben a napokban szokatlan események tanúja. A messze szadok történelmi viharában megfordultak itt dákok, hunivadékok, tatáreregek, szállást vettek több-kevesebb ideig vagy csak éppen átgázoltak a Szamos lányoszelid vizén s elenyésztek nyomtalanul a história forgandóságában, de mi lehetett ez a színes népkeverés ahhoz a bábeli zajláshoz képest, ami mostanság látvány errefele.

A keleten dúló nagy háború sodrása előbb csak szállingózó csoportokban, aztán mindinkább sűrűsödő rendben, megezámlálhatatlan ezer lakhelyéről ki-mozdított menekültet taszított nyugat felé, akik a szegényes batyuba menekített vagy nonon kívül pusztá életüket hozták, mentették olyan tájra, ahol az emberi rend, a törvény és az emberiség uralkodik, szemben az otthoni tájra ismét heőzőnlő bolsevista hatalom kiméletlen erőszaktevésével és a civilizáltabb életformába beleköztölt őslakosság elleni torló dühével.

A német hadsereg stratégiai mozdulatai nyomán falvak, tájak egész népe kelt lábra, hogy a kivonuló seregekkel tartva, biztosíthassa pusztá létét s az új európai rend szolgálatában fegyverforgató önkéntesként vagy ipari munkatörként járuljon hozzá a német birodalomnak az európai népek összességéért vállalt erőfeszítéséhez.

A menekülők egyik útvonala Erdélyen át vezet s egymást követő csoportokban átmenetileg magyar földön tartózkodnak, amíg a menekültek ügyével foglalkozó illetékes német katonai hatóság rendelkezésére álló vagontérhez képest gondoskodhat a birodalomban kijelölt munkahelyekre, illetve katonai kiképző táborokba való elszállításukról. A német szervezés alaposága és bámulatraméltó gyorsasága hetek alatt lebonyolítja a menekültek irányítását s aztán ismét felveszi a szamosmenti táj régi, csendes, eseményszegény arcúlatát.

Tevékaraván a Szamos mentén

Egy bethleni szekeresgazda hozta Désre az első hirt néhány héttel ezelőtt, hogy községükbe valami mesébe illően színes, idegen sereglét érkezett. Peckesen lovagoló, kucsmás kozákok, mokány tatárok hosszú köberes szekereken s uram boesá Asztrachán vidékéről való kalmükök is vannak soraikban tizenhárom jámbor tevével, amelyhez hasonló emberemlékezt óta csak egy fordult meg azon a vidéken, az is valami vándorcirkusz elkényezredett jószága volt s régi mivoltából annyira kivetkőzött keres, hogy a kártartott kézről a kenyérlőjét meg a szalonnabőrt is bezabálta.

A dési piacon nehezen adtak hitelt a bethleni szekeres szavának. A kozákokat még elhitték volna, de az a tevedelég igen rútnul festett. Az erdélyi havasok főven tizenhárom darab trópusi

hőséghez szokott óriási tevé... Ez több volt, mint valószínűleg.

De nem kellett sokáig várni, néhány nap múltán átvonult Désen is a díszes sereglét, jöttek a vereslampaszos, báránybőrkuemás kozákok, hátukon keresztbevetett puskával s délecegen ülték meg a kissé megfáradt lovaikat, amelyeknek lábáról a Kubántól s a Dontól idáig való úton bizony levásott a patkó. Jöttek a köberes szekerek furcsa araszabású, kialudatlan tekintetű asszony s gyermeknépeikkel, a vezeték mellett egykedvűen ballagó kalmük paraszttal, aztán jöttek gyalogosan, kis motyóval vállukon még másfajta népek, ukránok, fehéróroszok, belső oroszok, tatárok, kirgizek, cserkeszek, basakírok s ki tudja még mennyi lábrakelt népe a végtelen orosz világnak s legvégül aztán jöttek a tevék, amelyek valahol Turkesztánban látták meg a napvilágot s kalandos sorsuk szeszélyből átkerültek Asztrachánba, ahol ez a pü-

pos négy lábú jóság nem tartozik a ritkaságok közé.

Dés népe ámult-bámult s hasonló nagy a csodálkozás a közeli Szentbenedeken is, ahol ideiglenes táborhelyül a közeég egyik felét felszabadították a menekülteknek. Ezóta aztán nap mint nap látni a dési piacon s az utcákon orosz, kozák s ukrán embereket s feltűnnek időnként a tevék is, amelyek piaci napokon falusi terményeket fuvaroznak be a nyakukba vetett általvetőkben és kosarakban. A jámborak bizonyos sohasem hitték volna, hogy egyszer még a szamosmenti közellátás lebonyolításában számottevő szerepük lesz.

A nép, persze, nehezen értekez a menekültekkel, Oroszországot megjárt, világháborús hadifogoly azonban mindennütt akad s ezeknek a közvetítésével mégis csak szót ért a szolnokdobokai magyar s a Don-vidék fia.

A kazáni kirakóvásár sem lehet külön

Magam is egy ilyen derék öreg népfelkeltöt vettem magam mellé, akiben még nem kopott meg az orosz nyelv tudása s akinek asztalosműhelye ezekben a napokban minden rangu és rendű menekültek találkozóhelye.

Kovács bácsi büszke is rá, hogy mint világot járt és nyelvtudó férfiu most olyan keletje van. Még a hivatalos hatóságos is igénybeveszik tolmácsként.

A piactér tarka bábélében olyan kép tárul elénk, hogy a kazáni kirakóvásár sem lehet külön. Zekés kalomista magyarok, boeskoros ilvai románok, mellebundás ukrán asszonyok, szürősbajszú kozákok, elnyűtt német katonanadrágot viselő tatárok jönnek-mennek, kavargónak a kiterítgetett portékák közt s a szamosmenti piacszegetlen, ahol a fások táboroznak, *testvéri békességben hever egymás mellett négy fekete bivaly és két sziesztáló tevé.* A bizarr kép csak az idegennek tűnik fel, az idevalók már megszokták. Két kis síheder salátalevéllel traktálja a tevéket s azok szemle-hunyva, gondolkozás nélkül ropogtatják a szokatlan élelmet.

Egy kis csoporthoz lépünk, amelynek

„A kozákok bárhol készek felvenni a harcot a bolsevizmus ellen“

— Egyszer kifogásolni mertem, hogy a természetben kapott liszt dohos és hogy a munkásoknak kiutalt petróleum jórészt a gyár Efraimov nevű (!) gazdasági főnöke elsikkasztja, illetve vízzel hígítja. Majdnem a fejembe került a mérészeégem, de mert négyszáz munkás közt teljesítményben a legjobb 10 közé tartoztam, beérték a lefokozással es a fizetéselvonással.

— Mi bírta arra, hogy eljőjön Oroszországhól?

— Obiljnajaig nem értek el a néme-

a közepén egy kalmük férfi áll. Három szép bicskát nyugtat a tenyerén s öt pengőért kínálja darabját. Obiljnajában, a Volga-Don-Manyics folyók közt terpeszkedő kalmük síkföld e kis városában egy zománcédény, és pengécszítő gyárban dolgozott s amikor átmenekült a német vonalak mögé, 17 esztendőes lányán kívül csak egy tartsnyára való bicskát hozott magával. Igazi szovjet munka, durva és kidolgozatlan az acél, selejtes ízlésű a nyele, de a penge maga igen jó minőségű. El is kél mind a három bicská.

Őt magát Hartov Bozsilnak hívják, ez van beírva az obiljnajai munkakönyvébe s aszerint 19 évig dolgozott, előbb a Kubán melletti Uszty Labban segéd-munkásként, aztán a cserkeszföldi Szulimovba dobták s innen került Obiljnajába, ahol munkavezetőcséig vitte, ezt a díszintkeiőt azonban kitorölték, később a munkakönyvéből s a fizetését felére csökkentették.

— Miért történt ez? — kérjük Kovács bácsi útján.

A kiégett arcú emberke széttárta karját.

tek, de a közeli sztalingrádi fronton ájtott a híre, hogy emberi módon bannak a munkásokkal és többszörösét fizetik a munkabérnek. Átszóktam a lányommal — a fiamat menekülés közben agyonlőtték — és ezért Stalinban dolgoztam, amíg a németek ki nem ürítették. Akik ott dolgoztak, majdnem mind követték a németeket, Hol gyalogosan, hol katonai autóra kapaszkodva, néha meg vonaton, így érkezünk a Kárpátokig. Most aztán Németországba megyünk dolgozni.

— Nem kívánczik vissza Oroszországra?

Keményet villan a kis ember szeme.

— Amíg Sztalin ott az úr, addig nem.

A lacikonyhák hajdan zsirtól füstölő rostján krumpli sült. Háborús események az is csak igen megteszi. Három kozák férfi eszegeti a rózsaszínre sült pityókát. Kovács bácsi ismeri a középsőt, harminenyele-negyven körüli nyurga

Horváth Imre:

LÁZ

A láz, e vakmerő, vörös majom ereimben, mint könnyű ágakon ugrádozik és himbálja magát. Még egy ugrás — és elpattan az ág.

NÖK ES MADARAK

Csevegnek és csinos kis fészket raknak, S a fészkek egyszer ledől majd magától. De ki lenne ezt megmondani bátor a szép nőknek s a nyári madaraknak?

BALLADA

Hogy edesanyja a fekete föld, erre gondolt a lilium — s letört.

VILLOG MINDÖRÖKRE

Ügyelj nagyon minden kis mozdulatra: a pillanat az időbe faragja. Ha virágot törsz, időtlen törőd le. S mit villogtatsz, villog mindörökre.

férfi, a tekintete értelmes és elszánt. Az apja még a cári kozák brigád ezredese volt, de ő mint származásánál fogva kevésbé megbízható, a szverdlovszki csapágygyárban tanoncoskodott az Urál mögött, de onnan menekülnie kellett, mert néhány kozák fajtestvérvél szabotázs cselekményt követett el azon a napon, amidőn Piatigorszkban harminc kozák hazafit agyonlőttek a GPU emberei. Azóta egy nyomtalanul eltűnt ukrán hányavezető irataival álnév alatt vállalt munkát különböző üzemekben. Legutóbb az Azovi-tenger melletti Achterszkban. Ott csatlakozott aztán a németekkel együtt tartó kozákok csapatához s beállott önkéntesnek.

— Mintegy ezer kozák szabadharcos képezte ezt a csoportot. — mondja Sburrov alhadnagy s a vezérünk egy valódi georgiai herceg. Hétszázötven már el is mentek, a kisebbik csoportunk még itt van, de mi is megyünk, úgy hírlife, néhány napon belül.

— A kozák szabadságszerető, hősi lel, kületű nép — mondom tolmácsom útján. — Látszik ez a mellén levő kitüntetéséről is. Hol szerezte?

— Jórészt harcolva csináltuk a visszavonulást, legutóbb Kíev előtt volt igen kemény csatánk az előretörő oroszokkal. Mi löháton, kézfegyverekkel harcoltunk, embert veszítettünk, de vagy háromszor annyit fizettettünk a bolsevistákkal, Magam löhátról leszállva, közelharcban, kézigránattal egy harskocsit röpittem a levegőbe.

Egyszerű, természetes hangon mondja ezt a kozák alhadnagy s aztán még arra kéri tolmácsomat, hogy az összes kozák harcosok nevében jegyezzem fel az érzésvilágukat leginkább kifejező kurtizmondatot:

— A szabadságszerető kozákok bárhol, bármely fronton, Ukrajnában épp úgy, mint a Balkánon készek felvenni a harcot a szabad emberi jogokat megtörő bolsevizmus ellen.

Szemianu a gorogyiszi vérfürdőrei

A szűk kis vendéglőben talán az az ukrán néptánító a legérdekesebb ember, aki a Kíevtől keletre fekvő Gorogyisze városkában megérte az oroszok előretörését s onnan csodával határos módon menekült. Időtlen arcú vénember, lehet hatvan, de akár nyolevanéves is. Éppen hajlott kora miatt nem menekült a többiekkel a város visszavételkor. Gondolta, mit árthatnak egy magafajta, orosz embernek. A bolsevisták első tevékenysége Gorogyiszeben az volt, hogy a megbízhatatlanokat fíciemljék. Ehhez azonban különleges fondortat alkal-

MAGYAR ERŐ

A világ eseményei képekben

Ara 40 fillér Kapható a MAGYAR LAPOK árúainál

mentak. Hírré tették, hogy a bolsevista hadvezetőségnek szüksége van németül értő személyekre, akiket a tisztas napidíjon felül a harcra való elítélésüknek kijáró élelmiszeradaggal látják el. A felhívásra igen sokan jelentkeztek a szükséglet látó lakosság köréből, amelyek apraja-nagyja a megszállás éve alatt eléggé megtanult németül. A jelentkezőket aztán a városka piacsterén csajkákkal összetertették, de az élelem helyett golyószóró-záport kaptak, nyilván azon egyszerű logika alapján, hogy aki németül megtanult, az elsősorban veszedelmes a bolsevista közeledre. Az öreg néptanító a városka megmaradt lakosságával arra kapott parancsot, hogy a kivégzettek számára közös sírgödőt vásson. A munka helynyült az éjszakába az öreg az éj leple alatt hetedmagával

megszokott és sikerült kalandos utakon elvergődnie Kiebe. Onnan már a németek által irányított menekülő kolonál jött. Tizenegy unokája közül csak egynek a sorsáról tud. Ez a fiú a németek oldalán harcol az oroszok ellen. Ahogy maga elé meredve bámul maga az emberi céltalanság szobra. Ajkáról elfogy a szó a tekergetegen nyul a leveses kanál után. Eleteben az egyetlen konkrét valóság az a tányér meleg leves: amit a melegszívű magyar kocsmárosné jó lélekkel eléje tett. Kifordulunk az utcára Kovács bácsival s újlag elhaladunk a bivalyok testvéri szomszédságában heverő tévők mellett. Kovács bácsi elmosolyodik. Szükséges is, hogy valami nagyon vidított mondjon. — Ennek a kalmuk embernek három

FELIX-gyógyfürdő

1. látogatói szíves tudomására hozom, hogy a **nagyterasz** a többi helyiségekkel együtt nyitva. **Izletes konyha, kitűnő borok, polgári árak, figyelmes kiszolgálás. Vonatjárat haiszor naponta** Pártfogást kér **SZEKERES** bérlő

tevéje volt, egyen már túladdott. Valahol a Székelyföldön, Csikban adta el a jámbor állatot egy székely gazdának pottom száz pengőért és két kenyérért. Hát azt hiszem, ilyet sem ért meg még a vilálg: *terével szántanak majd most a tavaszban a háromszéki havasok alatt.*

Szefeddin Sefket bey.

PILLANATKÉPEK

Katonát temettünk. Nem ellenséges golyóorkán ragadta el, itthon zuhant rá a pusztulás köve. Huszonhárom éves volt csupán, erőteljes, reménydús magyar katoná. Bajtársai számára biztató igéret volt, de épp így bizalommal emelte rá tekintetét a születésre váró magyar jóvendő is. Amde a lét rejtelmes szövedékei tragikus hirtelenséggel szakadékba rántották a fiatal élet gondtalan hordozóját.

Temetéskor feltűzőti szürönnyel álltak díszőrséget koporsója előtt bajtársai. Mindegyiknek arcán a mélyen megrendült lélek ijedelme, szomorú a tekintetük, néma az ajkuk s a gondolatok bizonyára arról szóltak, amerre a jobarált halála minden ember szívét kényszeríti.

A ravatal körül nem szorongott nagy tömeg. Az elhunyt magyar katoná nem tartozott a nagyközönséghez, a szinpadhoz, nem volt a hírlapoké, szenzációké, tettoizhez nem tapasztalt biztatót a szórakozó, üvöltő utca; úgy élt ő, mint az Isten-fia a názáreti házban, esendben, munkában, lármá és feltűnés nélkül. De ez a csend alkotó némaság volt. Romlálanul, ereddetien fejlődött, mint a titokzatos májusi érdök rügyfakadása. Értékek duzzadtak benné s ezek a jól művelt mezők gazdag aratásával biztattak. Mit nyújthatott volna ez a fiatal férfi élet a magyar fajnak, mennyi termelő munkát adhatott volna a hazai földnek? erre csak Isten tudná felelni.

Koporsójára fiatal, magyar leány is hullatta könnyét. A menyasszonya volt. Olyan egyszerű, de olyan szillett érték, mint az elhunyt katoná. Fájo lelkéből fel-feltört a lesújtó válság keserű kinyja, két dolgós kezével szerette volna megállítani az időt, mely néhány perc múlva végleg elrabolja tőle az övét, az egyetlen, akichez tartozott, akire várt s akinek élt.

— Szegény, könnyező, árva maradt magyar leány, milyen döbbenetes tanulság és mekkora hűség kíséri azt az egyetlen szál pünkösdi rózsát, amelyben búcsúcsókodat völegényved után küldted, mikor a sírgödör mélyére leeresztették! Jelzi, hogy e váratlan halállal egy egész világ omlott benned össze. Az a világ, melyet te almodozó szíved és holdog vagyakozással építettél. Minket is meghatott a te kínos vesztésed, s éppen ezért, mert egykttérzünk veled, enged meg, hogy kérjünk tőled valamit. Azt kérjük tőled életed e legszomorúbb percében, hogy vesztésed miatt ne átkozd meg a magyar földet, sőt sze-

resd még jobban, mint eddig, mert ez a föld ezentúl a te kiadott meteorodnak is nyughelvé; ne tekints haragos szemmel a talán sokszor borongós magyar égre, hanem finom női lélekkel érezd meg, hogy az égi meszeseséghől mit üzen néked a megdicsőült hősök táborába érkezett földi vándor. Az ő üzenete ez:

— Én beféjztem a magyar élet szolgálatát, de rád még komoly feladatok megoldása vár, a magyar nő, a magyar asszony fölséges hivatása. Építs nemzetiink boldogság-templomán, járadj a magyar jóvendőn, tartozzál szíveddel azokhoz, akik veled együtt még a földön maradtak élni és széppé tenni az emberi lét világát. Ha ezt teszed, akkor hű maradsz fajtánkhoz, s hű maradsz hozzám is, a te pünkösdi rózsával és könnyes zokogással búcsúztatott magyar katonához!

Este nyolc óra volt, mikor a rendhöz ajtaján bécsongettek. Vajjon ki lehet az, aki ilyen szokatlan időben jön hozzánk? Talán a postás távirattal, vagy pedig egy siető futár, ki egy haldokló segélykérését hozza? — Egyik sem volt. Riadt arcú fiatal magyar leány volt a vendég. Ismerem őt, csak néhány hete, hogy eredményesen lelette az érettségi vizsgát. Úgy

all előttem, mint fészkeből kiülőzött enekló madár, ijedten, reszketőn.

— Mi baj van? — kérdezem tőle.

— Egy csodás-érmet kérek a Párttól — mondja — csodás-érmet, mely segít, véd, mely kísér és visszahoz.

— Kinek a részére kellene ez?

— Valaki ma éjjel a frontra indul, annak.

Többet már nem tudott mondani; szava elfogyott és csak lelkének feltő izgalma sugározott bele könnyben uszó szeméből az est homályába.

A csodás-érmet átadtam neki. Látiam arcán, hogy megnyugodott. Éreztem kézjogásából, hogy már nem fél. Aki a frontra megy, az nem fogja egyedül járni a halál orgiáit, valaki mindig ott lesz vele, s ez a Valaki a pusztulás rémét is el tudja üzni a tól, akinek még élnie kell, akút visszavárnak.

— Küzdeni induló, ifju magyar tiszti, higgy ebben a csodában! Bizzál az érted suttogott imádság erejében! Jusson eszedbe, hogy pünkösdi ünnepe közeledik, a pünkösdi pedig a keresztény világ keresztelő napja. Most is újlag születik s ennek az új világnak te vagy a harangzúgása, az itthon maradt imádkozó magyar leány pedig az órángyala.

Dr. RÖSS B.

Az arab olajvezetékek az Egyesült Államok ellenőrzése alatt

Ickes, az Egyesült Államok belügyminisztere a legutóbb szenzációsnak tekinthető közléseket tett azokról a megállapodásokról, amelyek az arabiai oláiktermeléssel kapcsolatban egyrészt Ameriká, másrészt az érdekelt államok részéről megkötésre kerültek. Ickes, aki egyben elnöke az állami olajtársaságnak, közölte, hogy az Egyesült Államok kormánya két olajtársasággal együttműködve — ezek közül az egyik az Arabian American Oil Co, a másik a Gulf Exporation Cu — 2000 kilométer hosszúságú olajvezetékét épít a Perzsa Öböl vidékéről, de főleg Koweit és Saudi Arabiából a Földközi tengerhez. Erre a célra Washington kerek 150 millió dollár bocsát rendelkezésre, amelyet az említett társaságok később visszafizetnek neki. Az érdekes üzleti megállapodásnál a legérdekesebb nem is az az egyébként említésre

mélto tény, hogy az állami Petroléum Reserve Comp. az olajvezetékek építését és fenntartását is elvégzi, hanem az, hogy Ickes közlése szerint az egész vállalkozásnak a célja az, hogy állandó petroléumtartalékokat biztosítson körülbelül 1 milliárd hordó mennyiségben az Egyesült Államok tengerészete és haderije számára. Az államminiszterium ezért tartotta fenn a maga számára az egész térv keresztülvitelét és a vállalkozás ellenőrzését is s azonkívül abban az irányban is intézkedett, hogy a megbízott társaságok által kitermelt olajat semmiféle más kormánynak nem szabad eladni, amelyek az Egyesült Államok politikájával szembe szögült.

A legérdekesebb a dologban az, hogy az amerikai állam félrenemérthető módon olyan területen vetette meg a lábát, — amely már hagyományosan az angol ér-

dekkörbe tartozott és amelyen az USA eddig csak magántársaságok tevékenysége révén volt érdekelve. Ickes kijelentette még, hogy az amerikai olajtartások esetleg már csak igen kevés évig tartanak és ezért az Egyesület Államok szempontjából igen nagy fontossággal bír, hogy a Perzsa Öböl vidékén megfélelő tartalékokat biztosítson. Természetesen a miniszter aláhozta a vállalkozás katonai oldalát is, amely a dolog természeténél fogva a háboruban előtérbe kerül s ezzel kapcsolatban meglepő nyíltsággal jelentette be a miniszter, hogy az olajbefektetések védelmére esetleg amerikai katonaságot is bevetnek. (KKK)

Egy táborban a horvátországi magyarok

Az új horvát államban két magyar szervezet működött a Horvátországi Magyar Közművelődési Közösség és a Horvátországi Magyar Nemzeti Néppárt. Közös megállapodással a horvátországi magyarság egy táborba tömörült.

A megállapodás pontjai:

1. Ugy a HMKK, mint a Magyar Nemzeti Néppárt ezután is változatlanul működik az eddigi elnevezés alatt. Mint a két szervezet a rávonatkozó összes ügyeket továbbra is úgy intézi, mint eddig, teljesen függetlenül egymástól. A politikai ügyek intézésébe a HMKK vezetősége nem kíván beleszólni és a Magyar Nemzeti Néppárt vezetősége sem szólhat bele a közösségi ügyek intézésébe.

2. Akár az egyik, akár a másik szervezet tagjai lehetnek egyuttal mind a két szervezet tagjai is. A tagok egymás közt szabadon érintkeznek és szabad akaratuk szerint köszöntik egymást. A tagok felvétele mind a két részről az illető szervezet szabályai szerint történik.

3. Mindegyik szervezet a saját helyiségeivel és vagyonával szabadon rendelkezik. Olyan helyeken, ahol nincs mind a két szervezethez közös helyiség, a helyi vezetők egymásközi megállapodása szerint lehet a helyiségeket közösen is használni. A HMKK helyiségeiben azonban politikai összejöveteleket nem lehet tartani, sem pedig másféle ilyen irányú tevékenységet kifejtetni.

4. A horvátországi összmagyarságot közösen érintő ügyeket közös megbeszélés alapján hozott határozatok szerint intézik. Ebben a tekintetben a két vezetőség a legmésszebbmődon támogatja egymást. Az ilyen közös ügyeket egy közös bizottság intézi.

Lapkihordókat, lapárúsokat
jő fizetéssel felvesszünk.
Jelentkezni lehet az
MAGYAR LAPOK
kiadóhivatalában.

SPORT

Hétfőn délelőtt fél 11-kor játsszák le az elmaradt Színész—Ujságitró mérkőzést

(Nagyvárad.) Több ízben hírt adtunk már az elmaradt Színész—Ujságitró mérkőzés újrarájátszásának időpontjáról, amely bizonyos okok miatt mind a mai napig nem válhatott véglegessé.

Most már abban a helyzetben vagyunk, hogy végleges időpontot közölhetünk. Ezek szerint az elmaradt

mérkőzést nem a jelzett vasárnapon, hanem

Pünkösdhétfőn, 29-én délelőtt fél 11-kor játsszák le az Erzsébet-ligeti pályán!

Mind a 14-ére, mind a vasárnap délelőttire váltott jegyek hétfőn délelőtt természetesen érvényesek.

Pünkösd sportműsor

Nagyvárad. Megirtuk, hogy a Törekvés pünkösdre az UAC csapatát szeretne volna megnyerni egy barátságos találkozásra. Mivel a két csapat vezetősége nem tudott megegyezni, a mérkőzést nem tartják meg.

Érintkezésbe lépett még a Törekvés a pestszentlőrinci SzAC-al is. Ha meg tudnak egyezni, úgy igen egyszerű műsor fog a közönség. Mint köztudomású, ez a csapat Kalmár Jenő szövetségi edző NB II-es csapata, a keleti csoport bajnoka. Mint ilyen, a jövő idényben már az NB I-ben játszik. Néhány nagy játékosal rendelkezik. Itt játszik többek között Lázár a Ferencváros volt válogatott játékosa. Ugyezintén Deák is, akiről számtalan nagy egyesület vetélkedett. — Amennyiben ezt a mérkőzést sikerül megrendezni, úgy vasárnap az erzsé-

betligeti pályán, hol csapataink játszanak bajnoki mérkőzést, meghirdetik majd.

A holnapi forduló mérkőzéseit alább adjuk:

Tisza—Szolnok (Szigeti), BSzKRT—Ferencváros (Rónai), KAC—Újvidék (Deák), Elektromos—DVSC (Rudas I.), Újpest—Csepel (Palásti), SalBTC—Kisvárdai (K. Nagy), Kispeszt—NAC (Lantos) és DiMÁVAC—Gamma (Moldoványi).

Az NB III. Szamosvidéki csoportjának műsora a következő:

D. Villanygyár—Nagykárolyi AC, Józserencsét—Szatmári SE, Nagyvárdi Töri—PSE, Szatmári Törekvés—SzVSE, N. MÁV—DVSC, P. MÁV—ÉLE.

RÁDIO

Vasárnap, május 28. Budapest I.

7.00 Fohász. Szózat. Reggeli zene.
7.25 Hírek.
7.35 Oszinte beszéd.
8.00 Ünnepi muzsika.
9.00 Református istentisztelet a Kálvintéri templomból. Igét hirdeti Ravasz László dr. püspök.
10.00 Egyházi ének és szentbeszéd a belvárosi főplébániatemplomból. — A szentbeszédet P. Badalik Bertalan mondja.
12.15 Evangélikus istentisztelet a Deák-téri templomból. Igét hirdeti Keken András dr. lelkész.
12.20 Az Operaház zenekara.
13.00 Milotay István előadása.
14.00 Művészlemez.
14.55 Anyák öt perce.
15.00 Időseink gazdasági tanácsadó.
15.45 Az Operaház előadásának közvetítése: Pesti Karnevál.
16.30 Mit hallunk a jövő héten?
16.55 Hírek.
17.00 Magyar zeneszerzők felőrléje.
17.30 Közvetítés a tápiói Tiszaparttól.
17.45 Dohnányi Ernő zongorázik.
18.10 Hegyi Péter és Magyar Tibor tréfiája.
18.20 Keringők szárnyán.
18.30 Hangképek a pünkösd sportjáról.
18.50 Hírek.
19.00A német birodalmi rádió műsorából.
20.00 Részletek Buday Dénes-Babay József Csodatűkör c. meséjéből.
21.00 Aranyhíd.
21.10 Nagy Izabella és Mindszenti István énekel.
22.20 Májusi muzsika.

HETFO, MAJUS 29. Budapest I.

7.00 Fohász. Szózat. Reggeli zene.
8.45 Hírek.
9.00 Unitárius istentisztelet a Koháryutcai templomból. Igét hirdeti Szent-Iványi Sándor.
10.00 Egyházi ének és szentbeszéd a Batthyány-téri Szent Anna plébániatemplomból. A szentbeszédet Eglist István mondja.
11.15 Egyházi ének és szentbeszéd a Ró-

zsák-terén lévő görög katolikus magyar plébániatemplomból. A szentbeszédet Kupár Lajos mondja.
12.20 Budapesti hangversenyzenekar.
13.00 Mécs László verseiből ad elő.
14.00 Az Operaház április 25-iki előadása hanglemezzel: Parasztbecsület.
15.20 Dr. Németh Kálmán plébános szabadtéri játéka a szabadkai székely napon.
16.35 Hanglemezzajongások.
16.55 Hírek.
17.00 Az Országos Színművészeti Akadémia növendékeinek vizsgaelőadása.
18.00 A modern tánczene szimfonikus formái.
18.50 Hírek.
19.00 Wass Albert elbeszélése.
19.15 Népdalkincsünk gyöngyei.
19.50 Kelemen Éva csevegése.
20.10 Hangképek a pünkösd sportjáról.
20.25 Rádióegyeleget.
22.20 Filmadók.
22.40 Nagy mesterek — örök művei.

KEDD, MAJUS 30. Budapest I.

8.30 Az 1. honvédegyezred zenekara.
9.40 Géczy Barnabás zenekara.
10.10 A rádiózenekar műsorából.
11.40 Előadás a debreceni Dery-muzeumból.
12.05 Légierők zenekara.
12.50 Budapesti Hangversenyzenekar.
13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
14.00 Pertis Pali cigányzenekara.
14.45 Szórakoztató muzsika.
15.15 Tanoncleventéink rózsadombi otthonából közvetítés.
15.50 Gyermekdelután.
16.20 Hinczy László szalonzenekara.
17.00 Német halgatónknak.
17.35 A Vitézi Rend Zrínyi Csoportjának műsora.
18.15 Hajdu Anna énekel.
19.00 Az Operaház zenekara.
20.10 Közvetítés a hőmezővásárhelyi Kókron-gyárból.
20.40 Magyar zeneszerzők felőrléje.
21.15 Bosnyák Zoltán dr. előadása.
21.40 Ilse Werner vidám dalai.
22.20 Mindenből egy keveset.

APROHIRDETÉSEK

Adós-vétel

Eladó sürgősen egy új sarok téglaház nagy telekkel, 2x1 szobás konyhás spájzzal, lakás elfoglalható, bármilyen üzleti célra alkalmas. Ár 45.000 P. Tatayné. Szigligeti-u. 12. 101

Öt 8 hetes malac eladó. Gyár-u. 15. 83

Hálószoba butor olcsón eladó. Hegyesi Márton-utca 4. 84

Belga óriás nyulak eladók. Lőrántffy Zs.-u. 5. 77

Boros hordókat megvételre keresünk. Címet a kiadóba kérünk. 963

Használt téglát megvételre keresünk. Cím a kiadóban. 962

3 + 2 m. méretű használt vízmentes ponyvát megvételre keresünk. Ajánlatot ár megjelöléssel kérünk a kiadóba leadni. 11

Eladó több magánházak, bérházak, telek. Popovics iroda, Szent János-u. 6. — Telefon: 15—67. 102

Pengő 1.— és 2.— árban helyszűke miatt kiadunk kb. 2000 kötet kölcsönkönyvtári és más használt szépirodalmi könyvet (magyar és német nyelvű) kiválasztás szerint. Vidékre legalább P. 30.— rendeléstől kezdve bérmentesen küldöm. Hunyadi József könyvkereskedő, Nagyvárad, Rákóczi-u. 2. 106

Ingatlant

eladni, venni vagy cserélni akar, úgy keresse fel bizalommal

PRÁGER-t

Nagyvárad, Teleki Pál u. 38.

20 köbméter terméskő, használt ajtó, ablakok eladók. Szőlőtelep-utca 7. szám. 89

Hús- és prémyulak, fajtiszta szép tenyészállatok kaphatók. Csengeri-u. 26. 88

Különféle

Fertőtlenítést, poloska, moly és mindenféle fertőzést 38 évj gyakorlattal vállalja, Varga, Dankó Pista-utca 6, Telefon 27—58. 313

Paragázzal poloskát, molyt, petéit mindenből felelősséggel irtja, Csutorás, Szigligeti-u. 7. Telefon 14—21. 664

Menyasszony és koszorúany művirág fejdíszek és kézicsokrok. Ezüst- és aranylakodalmakra csokrok és kosarak olcsón, szép kivitelben megrendelhetők. Ruhákra virágok raktáron, azoknál hozott anyagokból is olcsón készülnék. Karácsonyi püspök-u. 52. (Erzsébetligeti sportpályánál.)

Varrógépjavitás egy évi felelősséggel Jakab műszerésznél, Kossuth-u. 5. Telefon 23—30.

Fémcsiszolót, férfit vagy nőt, önálló munkaadót azonnal felveszek. Nikkelező üzem, Sztaroveszky-u. 8. 98

Bejárónót azonnal felveszek. Szacsavay u. 31. 97

Szabászt és zwickolókat felvesz. Muhary cipőüzem, Kossuth-utca 9. 95
adó. Értekezni: Tisza Kálmán-tér 6. 92
adó. Értekezni: Tisza Kálmán-tér 6. 92

Lakaást, részesedést adok nyugdíjas méhés, kertész házaspárnak. Ajánlatot Báthory Istvánnak, Gáborján. 90

2 hámoslova 1944. május 31-én 9 óra-
kor a csendőrtanászloaj a laktanya
udvarán nyilvános árverésen elad. 87

Előkelő régi biztosító intézet felvesz a szakmában jártas, vagy kezdő üzletszerzőt fix fizetéssel és jutalékkal. Ajánlatok „Biztos jövő” jellegre a kiadóhivatalka küldendők. 95

Allást nyek

Koporsókészítő asztalos jelentkezék Erdélyi Sándor „Concordia” temetkezési vállalatnál. 103

Temetkezésben jártas szabó jelentkezék javítómunkára. Erdélyi „Concordia”, Rákóczi-ut. 102

Szerszámlakatos állandó munkára azonnal felvétetik. Metaloid fémáru üzem, — Sztaroveszky-u. 8. 99

Mindenest keresek azonnalra főzni tudással és hosszú bizonyítvánnyal. Váradi Malom, Kocsán János-utca 21. 64

Cipészegéd rámozó és gyakorlott főzőnő felvétetik. Daróczy József, Galamb. u. 5. 81

Perfekt GÉPIRÓNÓT

keresek **junius** elsejére. Ajánlatokat fizetési igény megjelöléssel **Kolozs** nagyközönség jegyzőségének kell címezni.

Jól főző mindenest, középkorú, fiatal házaspár vidékre keres. Cím: Rudolf Mosse hirdetőirodában, Rákóczi-ut. 2. Bázárépület (Mocsary Iróegypületben). 79

Nevelőnőt keresek azonnalra, németül beszélő előnyben. Cím a kiadóban. 32
Szigyártó segéd állandó munkára azonnal felvétetik. Soós Lajos sziggyártó, Teleki-u. 25. 80

Allást keres

Egyedül álló középkorú intelligens asszony jelenleg állásban, elmenne, nagyobb ur házhoz, vagy uradalomba gazdaságnak vagy anyahelyettesnek. Értesítést kiadóba kérek, „Nyugodt otthon” jellegre. 91

Apolónőnek ajánlkozék egyedülálló nő. Cím: Hegedűs Jánosné, Gyár-u. 1. 75

Szakkepített pincemester állást keres, bármilyen borok áthuzását, tisztítását, beteg borok javítását vállalom, megyek bárhová. Máttyás János, Attila-u. 19. 85

Tisztviselőnő többévi irodai gyakorlattal, kezdő gépirással, állást keres. Címet a kiadóba kér. 937

Oktatás

Német nyelvet tanít urinő, ebéd koszt ellében. Piros Beláné, Sztaroveszky-u. 12. szám. 901

Magyar-latin tanítást vállal tanár. Ráday Gedeon-utca 22. 82

Még egy II. v. IV. osztályt végzett állami gimnázistát szünetig tanításra jár nyosan vállalkoznék iskolai tanár. Cím a kiadóban. 74

Elveszett

Elveszett négy koca pénteken. Megtaláló vagy nyomravezető jutalmat kap Teleki-utca 39, háztulajdonosnál. 96

Elveszett egy kb. 40—50 oldalas gépírásos iratcsomó, östörténet címmel. — Megtaláló vagy nyomravezető jutalmat ellében értesítse a vasuti étterem irodáját. Telefon 13—40. 94

KIADÓTULAJDONOS: SENET LÁSZLÓ NYOMDA R. T.

A szerkesztésért felelős: Dr. Paál Árpád (főszerkesztő)
Kiadásért felelős: Dr. Virág Jeromos (főszerkesztő)

Készült a Szent László-nyomda r. t. kőnyomtatásán, Nagyvárad, Szilvágyi utca 4. sz. 94